

RĪGAS
STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

EIROPAS STUDIJU FAKULTĀTE

**Akadēmiskā bakalaura studiju programma
Starptautiskais business un jaunuzņēmējdarbība**

**Academic Bachelor's Study Programme
International Business and Start-up Entrepreneurship**

Kods: 43345

Studiju programmas raksturojums

Studiju virziens

“Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība”

APSTIPRINĀTA

Rīgas Stradiņa universitātes Senāta sēdē
2019. gada 22. oktobrī, protokola Nr. 2-1/8/2019

LICENCĒŠANA

Rīga, 2019

SATURA RĀDĪTĀJS

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	7
1.1. Studiju programmas izveides	7
1.2. Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums	15
1.3. Novērtēt studiju programmas atbilstību nozares tendencēm.....	20
1.4. Studiju programmas attīstības perspektīvu raksturojums	20
II. Resursi un nodrošinājums	22
2.1. Studiju programmas īstenošanai nepieciešamās studiju bāzes novērtējums	22
2.2. Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums	22
2.3. Informācija par finansiālo bāzi.....	30
2.4. Materiāltehniskās bāzes novērtējums.....	31
III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms.....	35
3.1. Studiju programmas satura raksturojums	35
3.2. Studiju programmas īstenošanas mehānisma novērtējums	39
3.3. Studējošo prakses nodrošinājuma raksturojums	41
3.4. Novērtējums, kā augstskolā izveidotā kvalitātes nodrošināšanas sistēma un tajā noteiktie principi tiek ievēroti studiju programmā.....	42
3.5. Novērtējums par studējošo, absolventu, darba devēju un/vai nozares darba devēju organizāciju un citu nozares organizāciju, iesaisti	42
IV. Mācībspēki	43
4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku izvēles pamatojums	43
4.2. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstība	44
4.3. Raksturot augstskolas piemērotos mehānismus un procedūras mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai	48

Izmantotie saīsinājumi

ABSP	akadēmiskā bakalaura studiju programma
AIC	Akadēmiskās informācijas centrs
DIV	darba izpildes vadība
ECTS	Eiropas kredītpunktu sistēma (<i>European Credit Transfer and Accumulation System</i>)
EKI	Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra
ES	Eiropas Savienība
IT	informācijas tehnoloģijas
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KP	Kredītpunkti
LKI	Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūra
MITC	Medicīnas izglītības tehnoloģiju centrs
MK	Ministru kabinets
NAP	Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2020
OECD	<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i> (no angļu val. – Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija)
PIC	Pedagoģiskās izaugsmes centrs
RSU	Rīgas Stradiņa universitāte
SAM	specifiskā atbalsta mērķis
SBUEK	Starptautiskā biznesa un ekonomikas katedra
SSD	Starptautisko sakaru departaments
STKP	Studiju kvalitātes padome
StP	studiju programma
CFLA	Centrālo finanšu un līgumu aģentūru
IBSE	studiju programmas nosaukuma saīsinājums no angļu valodas: “International Business and Start-up Entrepreneurship” (“Starptautiskais business un jaunuzņēmējdarbība”)
SVSLF	RSU Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultāte
LSDK	Labklājības un sociālā darba katedru
SVUEK	Sabiedrības veselības un epidemioloģijas katedru
MF	Medicīnas fakultāti

Ievads

2018. gadā Rīgas Stradiņa universitāte (RSU) sadarbībā ar nozares ekspertiem, iesaistot akadēmisko personālu, vispārējo personālu un studējošo pārstāvjus, izstrādāja Studiju programmu (StP) attīstības un konsolidācijas plānu (turpmāk – konsolidācijas plāns). Izglītības un zinātnes ministrijas konsolidācijas plānu izvērtēšanas komisija ir saskaņojusi sešu jaunu StP izstrādi RSU. 2019. gada 24. aprīlī RSU noslēdza līgumu ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru (CFLA) par projekta “Studiju programmu fragmentācijas mazināšana un studiju internacionalizācijas veicināšana Rīgas Stradiņa universitātē” (projekta nr. 8.2.1.0/18/A/014, Darbības programma “Izaugsme un nodarbinātība” 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu” otrās projektu iesniegumu atlases kārtā; turpmāk – SAM 8.2.1). SAM 8.2.1. ietvaros pirmā ir izstrādāta akadēmiskā bakalaurs studiju programma (ABSP) “Starptautiskais bizness un jaunuzņēmējdarbība” (“International Business and Start-up Entrepreneurship” – *IBSE*).

Konsolidācijas plāna izstrāde ir balstīta uz pamatotu izvērtējumu un apzinātu sasaisti ar Latvijas tautsaimniecības nozaru vajadzībām. Lai to kvalitatīvi sagatavotu, RSU organizēja vairākas aktivitātes: rīkoja iesaistīto pušu prāta vētras, analizēja pieejamos datus, īstenoja aptaujas, iesaistot nozaru ekspertus, darba devējus, dekānus, studiju virzienu, programmu un katedru vadītājus un studējošo pārstāvjus. Prāta vētras un citu tikšanos mērķis bija uzklaut ekspertu viedokli un apkopot ieteikumus tālākās darbības virzieniem studiju satura aktualizēšanai un studiju procesa modernizēšanai, uz kā pamata sagatavot RSU konceptu SAM [8.2.1.](#), [8.2.2.](#) un [8.2.3.](#) projektiem.

Konsolidācijas plāns veidots atbilstoši RSU vīzijai būt mūsdienīgai, prestižai, Eiropā un pasaulē atpazīstamai universitātei, kurā galvenā vērtība ir cilvēks un kura nodrošina uz pētniecību balstītu kvalitatīvu un eksportspējīgu augstāko izglītību. Konsolidācijas plāns veidots, lai atbalstītu augstākās izglītības nozares stratēģisko mērķu sasniegšanu, veicinot StP fragmentācijas mazināšanu, resursu koplietošanu un studiju vides internacionalizāciju. Konsolidācijas plāns sekmē starptautiski konkurētspējīgas izglītības piedāvājuma attīstību RSU, stiprinot tos studiju virzienus, kuros tai ir vislielākais attīstības potenciāls, kā arī veidojot jaunu StP piedāvājumu, izmantojot RSU uzkrāto pētniecības un materiāltehniskās bāzes kapacitāti. Sinerģija starp visām specifiskā atbalsta mērķa darbības programmām nodrošina mērķtiecīgu virzību uz Eiropas Savienības (ES) un Latvijas attīstības plānošanas dokumentos, arī Eiropas Komisijas stratēģijā “Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei” noteiktajiem mērķiem – uzlabot Eiropas augstākās izglītības iestāžu darbību un

starptautisko pievilcību un paaugstināt visu izglītības un mācību līmeņu vispārējo kvalitāti ES, apvienojot izcilību un vienlīdzību, šai nolūkā veicinot studentu un docētāju mobilitāti, kā arī uzlabot situāciju jauniešu nodarbinātības jomā.

Viens no Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam izaicinājumiem ir pasaules ekonomikas un tehnoloģiju straujās pārmaiņas, kā rezultātā efektīva un elastīga augstākās izglītības sistēma ir izšķirošs Latvijas konkurētspējas un cilvēkkapitāla vērtības faktors. Jaunās StP izstrādes ietvaros sagatavotie studiju moduļi tiks īstenoti gan jau esošu radniecīgu studiju virzienu StP, gan arī citu studiju virzienu StP, tādējādi nodrošinot studentiem iespēju iegūt starpdisciplināras zināšanas, prasmes, kompetences un priekšrocības darba tirgū. Šāda starpdisciplināra pieeja ļauj vēl efektīvāk izmantot arī RSU materiāltehnisko bāzi, piemēram, potenciāli iesaistot veselības aprūpes virzienā studējošos topošā biznesa inkubatora/akseleratora darbībā vai arī sociālo zinātņu studentiem dodot iespēju īstenot savas idejas topošajā 3D tehnoloģiju laboratorijā. Arī studentu iespējas strādāt starpdisciplinārās un starptautiskās komandās veicinās to konkurētspēju darba tirgū un sekmēs potenciālu inovāciju radīšanai.

Lai sagatavotu studentus industrijai aktuālu problēmu risināšanai, RSU ievieš un attīsta inovatīvas mācību metodes, kas balstītas uz praktiskām un simulētā vidē īstenotām mācībām. Arī jaunajā StP ir iekļautas mācību metodes, kas vērstas uz teorētisko atziņu izmantošanu praksē. Vēl viens nozīmīgs studiju modernizācijas virziens ir digitālo tehnoloģiju izmantošana studiju īstenošanā, kas nodrošina mūsdienu prasībām atbilstošu digitalizētu studiju procesu un studentu digitālās prasības veicināšanu.

SAM 8.2.1. projekta aktivitāšu ietvaros ir tikušas identificētas arvien jaunas sadarbības stiprināšanas un dažādošanas iespējas gan RSU pārstāvēto zinātņu starpnozaru griezumā, gan ar Latvijas un ārvalstu sadarbības partneriem uzņēmējdarbības un tās pārvaldības vidē. Sadarbības paplašināšana ar partneriem ārvalstīs arī StP tālākas attīstības un īstenošanas gaitā nodrošinās studentu, darbinieku un pētnieku nepārtrauktu profesionālo attīstību, starptautiskām prasībām atbilstošu zināšanu, prasmju un kompetenču apguvi studiju procesā un pētniecības sadarbības tīklu paplašināšanu RSU stratēģiskās specializācijas ietvaros. Internacionalizācija stiprinās arī līdzšinējās iestrādes akadēmiskā godīguma un kvalitātes kultūras pilnveidē.

Jaunā StP atbilst RSU izvirzītajiem izvērtēšanas kritērijiem, proti: atbilst [RSU stratēģijai](#), Eiropas darba tirgus vajadzībām ([Eiropas komisija – Uzņēmējdarbības izglītība](#)), tiek īstenota sadarbībā ar Eiropas augstākās izglītības iestādēm un nozares pārstāvniecību, sekmē modernizāciju un inovāciju ieviešanu, demonstrē elastību, specializācijas moduļu kopīgu (starp-katedru) īstenošanu, ir starpdisciplināra, īsteno resursu koplietošanu, ir ilgtspējīga un rentabla.

ABSP *IBSE*, kas izstrādāta studiju virzienā “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība”, tiek attīstīta ciešā sadarbībā ar ārvalstu augstākās izglītības iestādēm:

- Beļģijā (Apvienotais biznesa institūts, Midlseksas Universitātes Biznesa skolas filiāle Briselē);
- Vācijā (Brēmenes pilsētas lietišķo zinātņu universitāte);
- Šveicē (Ziemeļrietumu Šveices Lietišķo zinātņu universitātes Biznesa skola (fakultāte)).

Straujā ES vienotā tirgus pilnveide, ekonomikas globalizācija, dalīšanās, ekonomikas un digitālās ekonomikas virzība sekmē biznesa attīstību un ārvalstu tirgu apgūšanu, un tas prasa arī jaunu uzņēmējdarbības vadības kompetenču attīstību, elastību, pielāgošanos, kam, savukārt, nepieciešamas specifiskas zināšanas un prasmes. StP mērķis ir sagatavot augsti kvalificētus un radošus speciālistus starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības ekonomikā un vadībā. StP absolventi būs gatavi iesaistīties uzņēmējdarbības attīstībā un tautsaimniecības transformācijā. Vairāki StP specializācijas moduļi būs pielāgoti integrācijai citās StP, tostarp veselības aprūpes studiju virzienā, piemēram, sniedzot iespēju studentiem “Veselības ekonomikas” specializācijas modulī apgūt darba tirgū pieprasītas zināšanas, prasmes un kompetences. Jaunajiem starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības speciālistiem būs iespēja veidot starpdisciplināru kompetenci, apgūstot arī procesu vadību veselības aprūpes jomā un biznesa modeļu specifiku veselības aprūpē. StP var kalpot par vienu no atbalsta punktiem RSU inovāciju un sadarbības ar industriju ekosistēmas attīstībai, tostarp plānotajā RSU inkubatora/akseleratora izveidē. Jaunā StP izstrādāta, pamatojoties RSU studiju programmu attīstības nepieciešamībā un vīzijā, ņemot vērā Latvijas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas sistēmas prasības, kā arī ievērojot Standartus un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā. StP izstrādē piedalījās RSU un partnerinstitūciju akadēmiskais un vispārējais personāls, studējošo pārstāvji, darba devēji, kā arī nozaru asociāciju, valsts un pašvaldību iestāžu un citu organizāciju pārstāvji.

Konsolidācijas plāna īstenošana sekmēs Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020. gadam noteikto uzdevumu sasniegšanu: nodrošināt augstākās izglītības pieejamību, eksporta atbalsta pasākumu īstenošanu, konkurētspējas un konsolidācijas veicināšanu, un virzīs uz zināšanām balstītas sabiedrības attīstību. Jaunā StP atbilst arī Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027. gadam 1. redakcijas stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm, jo īpaši produktivitāte un ienākumi, kā arī zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei.

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

1.1. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība augstskolas stratēģijai un studiju virzienam. Norādīt studiju programmas mērķus, uzdevumus, plānotos studiju rezultātus un novērtēt to sasniedzamību un savstarpējo sasaisti.

Aizvien vairāk uzņēmējdarbības un globālās ekonomikas vidē sāk veidoties un attīstīties jaunuzņēmumi (*start-ups*), kuru galvenā priekšrocība ir ātrums, elastība, eksponenciālā domāšana un straujas izaugsmes potenciāls. Viens no svarīgākajiem aspektiem jaunuzņēmuma un kopumā mūsdienu Latvijas uzņēmumu izaugsmei ir tā mērogojamība (*scalability*), ko būtiski veicina tieši starptautiskais konteksts – Eiropas Savienība (ES) vienotā tirgus attīstība, ekonomikas globalizācija, dalīšanās un digitālā ekonomika, kas ne tikai ļauj ātrāk apgūt ārvalstu tirgus, bet padara to par attīstības nepieciešamību. Jaunuzņēmējdarbības zināšanas, prasmes un kompetence mūsdienu strauji progresējošajā, piesātinātajā un ļoti ātrajā uzņēmējdarbības vidē ir pieprasītas ne tikai jaunu, bet arī pieredzējušu uzņēmēju vidū. *IBSE* atbilstību studiju virzienam “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība”, kura mērķis, savukārt, atbilst sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un tendencēm, skaidri pamato virkne darba tirgus pētījumu rezultātu¹ par darba tirgū nepieciešamajām profesijām un prasmēm, kas ir ņemtas vērā jaunās StP plānošanā un izstrādē. *IBSE* mērķi atbilst tautsaimniecības attīstības vajadzībām un [Latvijas Viedās specializācijas stratēģijas \(RIS3\)](#) integrētajām sastāvdaļām, tostarp veidot cilvēkkapitāla un publisko inovāciju kapacitāti, sekmēt pakāpenisku pētniecības un izglītības sektora modernizāciju, kā arī attīstīt inovāciju sistēmu, kuras uzdevums ir virzīt publiskos resursus inovācijās.

IBSE mūsdienīgumu raksturo tās satura, zināšanu pārneses un zināšanu koprades metodes un aktualitātes uzturēšana atbilstoši jaunākajām tendencēm augstākās izglītības, tautsaimniecības un darba tirgus nozarēs, kas, savukārt, nodrošinās studiju procesa un studiju rezultātu augsto kvalitāti un līdz ar to arī prestižu. StP saturs un inovatīvās īstenošanas metodes attīstīs zināšanas, prasmes un veicinās tādas pamata un specializācijas kompetences studējošiem, kas ļaus absolventiem aktīvi iesaistīties mūsdienīgā starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības plānošanā un vadībā. Studējošo zināšanu un prasmju attīstībai *IBSE*

¹ (LR Labklājības ministrija un LR Nodarbinātības valsts aģentūra (<http://www.nva.gov.lv/index.php?cid=6&mid=95>), LR Ekonomikas ministrija LDDK (<http://www.lddk.lv/notikums/darba-deveju-visbiezak-mineto-profesiju-loka-ari-sogad-ir-it-nozares-specialitates-2/>), Prakse.lv, Junior Chamber International u.c.)

studiju procesā fokusēsies uz vispārīgo kritisko kompetenču attīstību – komunikatīvo un digitālo prasmju veicināšanu, komandas darba organizāciju, uzņēmīguma un līderības attīstīšanu, ko bagātinās iespēja apgūt, piemēram, arī procesu vadību un biznesa modeļu specifiku veselības aprūpes jomā un veselības aprūpē.

Studiju virziena “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” īstenošanas mērķis ir sagatavot augsti kvalificētus speciālistus ekonomikas un uzņēmējdarbības vadības jomā Latvijai, ES un visai pasaules sabiedrībai un tās pārvaldības procesiem. Šī mērķa sasniegšana tiek nodrošināta, sniedzot studējošiem iespēju saņemt gan nozarei (ekonomika un uzņēmējdarbība), gan starpnozaru mijiedarbībai atbilstošas teorētiskās un praktiskās zināšanas, prasmes un kompetences, izmantojot vairāku zinātnes nozaru fundamentālo un praktisko pētījumu rezultātus, kvalificētus docētājus no akadēmiskās un biznesa vides un mūsdienīgu studiju saturu un formātu.

RSU stratēģiskās attīstības virzieni ir definēti RSU Attīstības stratēģijā 2017.–2021. gadam (pieejama RSU mājaslapā [latviešu](#) un [angļu valodā](#)).

IBSE precīzi īsteno RSU stratēģijas pirmo galveno (vertikālo) attīstības mērķi – inovatīvas studijas mūsdienīgā vidē, kā arī galvenos horizontālos attīstības mērķus, īpaši sadaļās par ilgtspējīgu universitāti, mērķsadarbību integrācijai darba tirgū un starptautiskās sadarbības attīstībai. StP veicinās RSU Attīstības stratēģijā identificēto stipro pušu tālāku attīstību, īpaši 3.1. daļas 4., 8., 9., 10. punktu, adresēs vājo pušu risināšanu, īpaši 3.2. daļas 4.3., 5., 10., 14. punktu. Līdzīgi *IBSE* izveidošana un īstenošana plānotajā veidā stiprinās vairāku RSU stratēģijā raksturoto iespēju izmantošanu un draudu samazināšanu.

Atbilstība RSU galvenajiem attīstības mērķiem (1., 2.) un horizontālās attīstības mērķiem (3., 4., 5.)

1. Inovatīvas studijas mūsdienīgā vidē.

IBSE izstrādē īpaša uzmanība tika pievērsta inovatīvu studiju īstenošanas pieeju un mūsdienīgas mācību vides nodrošināšanai, kas ietver:

- StP dizaina un studiju kursu aprakstu regulāru apspriešanu ar docētājiem un ārējiem ekspertiem gan no akadēmiskās, gan industrijas vides Latvijā un ārvalstīs;
- studijuursos nepieciešamā materiāli tehniskā nodrošinājuma, tostarp literatūras un citu mūsdienīgu materiālu (datorprogrammas un aplikācijas, lietisķās spēles, videomateriāli, interaktīvie tiešsaistes rīki) apzināšanu un atjaunināšanu;

- zināšanu pārneses un koprades metožu identificēšanu un iekļaušanu StP studiju kursu īstenošanā;
- starpdisciplināras problemātikas identificēšanu, tematiski atbilstīga satura izveidi, pēctecīgu integrēšanu studiju kursus;
- docētāju pieredzes apmaiņas organizēšanu, e-studiju un interaktīvās tiešsaistes vides rīku aktīvu un plašu izmantošanu, vieslektoru piesaisti, studiju vizītes uzņēmumos, studiju prakses uzņēmumos;
- uz praksi orientētu sadarbību ar darba devējiem studiju pamatprocesā (papildus vieslekcijām tiks organizēta arī uzņēmējdarbības problēmu risināšana studiju procesā, piemēram, noslēguma darbu izstrādē), kas ļauj tuvināt studijas praktiskajam biznesam.

2. Veselības, dzīvās dabas un cilvēkzinātņu pētniecība.

StP uzsvars ir fokusēts uz cilvēku – indivīda un sabiedrības – dzīves kvalitātes un labklājības uzlabošanu, kā arī zināšanu praktisko lietojumu, piemēram, ideju pārvēršanu inovācijās un komercializēšanu, tā sasniedzot arī iepriekš minēto studiju virziena mērķi.

3. Sociālā atbildība ilgtspējīgai universitātes un sabiedrības attīstībai.

StP studijuursos tiek apgūti sociālās vienlīdzības un labklājības jautājumi un to īstenošanas risinājumi no dažādiem skatupunktiem. Šis mērķis tiek sasniegts, arī studiju virziena mācībspēkiem veicot savu zinātnisko darbību, piedaloties konferencēs, semināros un prezentējot un publicējot savu pētījumu rezultātus plašākai sabiedrībai gan Latvijā, gan pasaulē.

4. Mērķsadarbība integrācijai darba tirgū

StP izstrādes gaitā ir piesaistīta virkne nozares ekspertu un darba tirgus pārstāvju, kuri specializējas starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības īstenošanā un pārvaldībā, piemēram, jaunuzņēmumu un starptautiskā biznesa vadītāji, kā arī jaunuzņēmumu ekosistēmas politikas veidotāji un ieinteresētās puses, piemēram, SIA “Vortex Oil Engineering” vadītājs Sergejs Jakimovs, IT izglītības fonda “Start IT” vadītājs Emīls Sjundjukovs, LR Ekonomikas ministrijas Jaunuzņēmumu atbalsta nodaļas vadītāja Madara Ambrēna, LR Ekonomikas ministrijas ES un ārējo ekonomisko attiecību departamenta direktores vietnieks Jānis Zakovics. Daudzi *IBSE* attīstībā un īstenošanā iesaistītie docētāji pārstāv gan absolventu, gan nozares darba devēju, gan citas nozares organizācijas, piemēram, *Dr. oec.* Dace Kalsone, Fiskālās

disciplīnas padomes sekretāre, iepriekš bija eiro projekta vadītāja Finanšu ministrijā; doc. Ieva Kalve, uzņēmēja, grāmatu autore, piedalījies profesionālo standartu izstrādē, saņēmusi IZM Valsts izglītības satura centra ārštata metodiķa statusu; *Dr. admin.* Henrijs Kaļķis, Latvijas Ergonomikas biedrības valdes loceklis. Jaunās StP īstenošanā tiks izmantoti arī līdzšinējie RSU Eiropas studiju fakultātes un tās Starptautiskā biznesa un ekonomikas katedras (SBUEK) sadarbības tīklojumi, piemēram, “Latvian Art Directors Club”, Mārketinga aģentūra “BSMS”, uzņēmums “Spilva”, Latvijas Banka, Latvijas Eiropas kopienu studiju asociācija, Latvijas Biznesa efektivitātes asociācija, Latvijas Darba devēju konfederācija, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, LR Ekonomikas ministrija.

5. Internacionalizācija un reputācija starptautiskai atpazīstamībai.

StP dizaina plānošanai tika izveidota darba grupa ar Ziemeļrietumu Šveices Lietišķo zinātņu Biznesa skolas dekāni prof. Antje Leukens, kura palīdzēja nodrošināt StP starptautiskās atpazīstamības un savietojamības aspektus, piemēram, ECTS apjomu studijuursos, kas būtu pielīdzināms starptautiskajai praksei, tā paredzot efektīvākas iespējas piesaistīt studējošos no ārzemēm. Tāpat *IBSE* iekļautie studiju moduļi, tai skaitā starpkultūru attiecības, ārvalstu vizītes, ārvalstu vieslektori, kā arī zināšanu pārneses un koprades metodes, pilnīgi atbilst augstākās izglītības studiju programmu starptautiskajai praksei.

Studiju programmas mērķis: Sagatavot augsti kvalificētus un radošus speciālistus starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības ekonomikā un vadībā.

Studiju programmas uzdevumi:

1. Sniegt studējošajiem zināšanas un nodrošināt praktisko iemaņu un kompetenču attīstību ekonomikas un uzņēmējdarbības procesu izpratnē, analīzē un vadībā, īstenojot studentcentrētu pieeju interesantā un praktiskā studiju procesā;
2. Sabalansēt teoriju un mūsdienu attīstības tendenču zināšanas ar praktiskajā uzņēmējdarbības problemātikā un darba vidē bāzētu situāciju analīzi un risināšanu studiju procesā;
3. Mērķtiecīgi nodrošināt kvalitatīvu, augstvērtīgu un inovatīvu studiju procesu, izmantojot labāko praksi piemērus augstākajā izglītībā starptautiskā kontekstā, tai skaitā attiecībā uz studiju procesa infrastruktūru (e-vide, bibliotēka, multimedijāls aprīkojums u. c.) un procesa organizāciju (docēšana komandās, sadarbība darba tirgū, simulācija, videolekcijas, semestru projekti u. c.);

4. Apzināti īstenot mūsdienīgas un netradicionālās zināšanu pārneses un koprades, kā arī prasmju attīstības metodes, veicinot studējošo interesi par studiju programmas tematikām un motivāciju lietot starptautiskā biznesa vidē;
5. Uzturēt un attīstīt studiju programmas ārpuslekciju un semināru (*extra-curricula*) darbību un sadarbību uzņēmējdarbības, publiskās pārvaldības un akadēmiskajā kontekstā Latvijā un starptautiskā vidē (konferences, vasaras skolas, vizītes u. c.);
6. Nodrošināt studiju programmas nepārtrauktu kvalitātes uzraudzību un aktualizēšanu sadarbībā ar uzņēmējiem un uzņēmējdarbības nozares profesionālo organizāciju pārstāvjiem;
7. Rādīt labāko piemēru studējošajiem profesionālās ētikas un profesionālās pilnveides aspektā (dalība nozares attīstībā, viedokļu līderības veidošana u. c.), veicinot studējošo aktīvu personiskās un profesionālās pilnveidošanās un līdzdalības kultūru.

Plānotie studiju rezultāti

Zināšanas

- IBSE-Z-1 Spēj parādīt specializētas zināšanas starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības ekonomikā un vadībā.
- IBSE-Z-2 Spēj parādīt jēdzienu un likumsakarību kritisku un aktuālu izpratni starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības ekonomikā un vadībā.
- IBSE-Z-3 Spēj parādīt padziļinātas teorētiskas un praktiskas zināšanas par teoriju, analīzes metodēm un instrumentiem starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības ekonomiskajā analīzē.
- IBSE-Z-4 Apzinās nepieciešamo zināšanu un prasmju, tai skaitā, sociālo digitālo prasmju, attīstību un pašizaugsmes nepieciešamību starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības globālajā vidē.

Prasmes

- IBSE-P-5 Spēj identificēt tendences un rast radošus risinājumus, izmantojot zinātnisku pieeju, starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības mainīgajā problemātikā.
- IBSE-P-6 Spēj patstāvīgi analītiski apkopot informāciju no dažādiem avotiem, to kritiski izvērtēt un korekti to atspoguļot.
- IBSE-P-7 Spēj strukturēti analītiski un lakoniski koncentrēti formulēt informāciju rakstiski, precīzi izteikties un argumentēti diskutēt par starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības vispārīgiem un specializētajiem aspektiem.

IBSE-P-8 Spēj izmantot atbilstošas praktiskās un teorētiskās zināšanas un prasmes profesionālajā biznesa vadībā un pētnieciskajā (zinātnes) darbā, apzinoties savas darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību.

Kompetences

IBSE-K-9 Spēj plānot uzņēmējdarbības procesu un resursus, tai skaitā, laiku, darbu, personālu, talantu, finanses, infrastruktūru.

IBSE-K-10 Spēj piedalīties starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības jomas attīstībā globālā vidē, piedāvājot inovatīvus risinājumus nozaru problemātikā.

IBSE-K-11 Spēj parādīt, ka izprot un piemēro profesionālo ētiku un kultūru, tai skaitā, starpkultūru, izpratni un cieņu pret to.

Studiju rezultātu izstrādes laikā tie tika kartēti pret atbilstošā Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) (kas atbilst Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu aprakstiem) 6. līmeņa zināšanu, prasmju un kompetenču aprakstiem (skatīt. 8. pielikumu).

Lai sasniegtu definētos studiju rezultātus, StP plānoti šādi galvenie tematiskie bloki, kas savstarpēji saistās caur kontekstuāliem studiju kursiem StP plānojumā un specializācijas moduļiem:

- 1. Pamatzināšanu attīstība** tiek īstenota izteiktāk pirmajā studiju gadā abos semestros, veidojot studējošo pamatzināšanas ekonomikas un uzņēmējdarbības jomā šādos studijuursos: *Lietišķā mikroekonomika un matemātika, Praktiskā uzņēmējdarbība, Biznesa pētījumu metodoloģija, Praktiskā makroekonomika, Praktiskā makroekonomika un statistika, Grāmatvedības un finanšu pamati, Biznesa komunikācija un ētika, Angļu valoda un kodolīga rakstīšana;*
- 2. Prasmju attīstība** tiek īstenota visā StP plānojumā lielākajā daļā studiju kursu, ietverot gan sociālās, komandas, individuālās un digitālās prasmes – komunikācijas, prezentācijas, argumentācijas, kritiskās domāšanas, ētikas, pašizaugsmes, vērtīborientācijas, attieksmes, kultūras –, gan ekonomikas un uzņēmējdarbības jomā nepieciešamās praktiskās prasmes izmantot zināšanas, analītiski apkopot informāciju, kritiski to izvērtēt, korekti atspoguļot, strukturēti formulēt informāciju u. c. (skat. 6. un 7. pielikumu). Tiek veicināta arī studējošo spēja, ticība, izpratne par uzņēmības garu un uzņēmējdarbības kultūru, tai skaitā, piemēram, par “neveiksmes kultūru” (angļu val. *culture of failure*). Starptautiskajā biznesā un jo īpaši jaunuzņēmējdarbības vidē šī kultūra Eiropā pretstatā ASV ir vienlaikus gan maz attīstīta, gan atzīta kā viens

no lielākajiem šķēršļiem inovāciju vadībā un produktu attīstībā. Tāpat prasmju attīstības kontekstā īpaša uzmanību daudzos StP studijuursos tiek pievērsta arī studējošo izpratnes veidošanai par pašaizausmes treniņa nepieciešamību, kas orientē uz mūžizglītību, mūžmācīšanos, kas atspoguļota arī ceturtajā *IBSE* studiju rezultātā.

3. Biznesa un vadības tematiskais bloks apkopo studijuursos, kuru saturs ir specifiski vērsts uz starptautiskā biznesa un uzņēmējdarbības, jo īpaši jaunuzņēmējdarbības procesiem, to organizāciju un vadību, ietverot pamatā šādus studijuursos: *Jaunuzņēmumu patenti, Biznesa un sociālā pārvaldība, Starptautiskais bizness un starptautiskais mārketings, Riska kapitāls, Ilgtspējīga sociālā uzņēmējdarbība, Procesu un projektu vadība ilgtspējīgam biznesam, Digitālā ekonomika, Vides ekonomika*. StP plānojums ir veidots, ņemot vērā studiju kursu kontekstualitāti, tāpēc arī citos studijuursos, kas fokusēti citā tematiskajā blokā, tiek veidotas studējošo zināšanas un prasmes arī biznesa un vadības tematiskajā blokā. Studiju darba noslēgums – bakalaura darba izstrāde – aptver visu, tostarp šo tematisko bloku.

4. Komunikācijas un mārketinga tematiskais bloks apkopo studijuursos, kuru saturs ir vērsts uz studējošo zināšanu, prasmju, pieredzes attīstību mūsdienās tik ļoti svarīgajos komunikācijas un mārketinga jautājumos starptautiskajā biznesā un īpaši jaunuzņēmējdarbībā: *Biznesa komunikācija un ētika, Biznesa angļu valoda un kodolīga izteiksme, Semestru projekti, Studiju orientācija un integrācija, Valodas, kas saistītas ar kultūru, tai skaitā, Starpkultūru attiecībām, Pārmaiņu vadība, Prakse, Starptautiskā pieredze*.

5. Resursu vadība apkopo StP studijuursos, kuru saturs ir vērsts uz starptautiskajā biznesā un jaunuzņēmējdarbībā nepieciešamo resursu vadību šī koncepta plašākā izpaušmē, tai skaitā tādus resursus kā laiks, darbs, personāls, talants, finanses, infrastruktūra: *Pētījumu metodoloģija (informācija kā resurss), Statistika un finanses, Semestra projekts (laika, informācijas resurss), Vērtspapīri, Līderība, Inovāciju vadība un radošums, Talantu vadības starptautiskajā biznesā, Stratēģiskā vadība un pārmaiņu vadība* un noslēgumā *Bakalaura darbs*.

6. Starptautiskās pieredzes lielā nozīme tiek uzsvēta gan StP dizainā, gan studiju rezultātos, proti, studējošo izpratnē par tās nozīmi, tāpēc studiju programmā ir iekļauts gan atsevišķs studiju kurss ārvalstu vizītē, gan citas iespējas studējošajiem studiju procesā gūt starptautisko pieredzi: *Starptautiskā pieredze I – Briseles studiju nedēļa (International exposure I – Brussels Week)* ar sagatavošanās kursu Rīgā un studiju vizīti Briselē uz biznesa, pētniecības un publiskās pārvaldes iestādēm; tāpat 3., 4. un

5. semestra noslēgumā semestra projektu ietvaros studentiem tiek sniegta iespēja izvēlēties iziet praksi arī ārvalstīs vai piedalīties ārvalstu universitāšu un citās starptautiskajās vasaras skolās. Starptautiskajā augstākās izglītības vidē šādu izvēli bieži dēvē par *elective courses*, šajā gadījumā tās pamatā ir iespēja studentam pašam izvēlēties gan projekta fokusu, gan veidu, kādā pilnveidot attiecīgi praktisko uzņēmējdarbības pieredzi vai starptautisko pieredzi.

Viens no StP starpdisciplinārā rakstura unikalitātes principiem ir tās elastīgās struktūras (tostarp moduļu tipa studijas, specializācijas moduļu izvēles kursi), kompetenču pieejas un pasniegšanas veids (docēšana komandās, projektu darbi, simulācijas nodarbībās, debates, pētniecības elementi atbilstoši bakalaura studiju līmenim, digitalizācijas risinājumi e-studijām gan nodarbībās, gan patstāvīgajos darbos). Plaši tiks nodrošināta vieslektoru, praktiķu, industrijas un jaunuzņēmumu ekosistēmā iesaistīto pušu pārstāvju iesaiste.

Studējošie to praksēs, kas būs no otrā studiju gada (3., 4. un 5. semestra noslēgumā – *IBSE* semestru projekti), četru nedēļu garumā nostiprinās un veidos padziļinātu izpratni par zināšanu un prasmju izmantošanu praksē un gūs iemaņas reālā uzņēmējdarbības vidē. Šāda pieeja *IBSE* ietverta, apgūstot un izmantojot starptautisko pieredzi mūsdienu augstākās izglītības tendencēs (skat. iepriekš par *elective course*). StP ir izveidota arī sadarbība ar jaunuzņēmējdarbības atbalsta speciālistiem RSU Biznesa inkubatorā, kas veicinās padziļinātu studiju specializācijas moduļu attīstību atbilstoši studējošo pieprasījumam un kompetenču potenciālam, iespēju robežās izmantojot arī RSU Medicīnas izglītības tehnoloģiju centra (MITC) resursus. StP īstenošanā un apgūvē tiks nodrošināti arī e-risinājumi, kas ir cieši saistīti ar mūsdienu ekonomikas tendencēm, piemēram, digitālo ekonomiku starptautiskā biznesa kontekstā.

Programmas mērķa atbilstību sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un tendencēm skaidri pamato daudzu darba tirgus pētījumu rezultāti (LR Labklājības ministrija un LR [Nodarbinātības valsts aģentūra](#), LR Ekonomikas ministrija, [LDDK](#), [Prakse.lv](#), *Junior Chamber International* u. c.) par darba tirgū nepieciešamajām profesijām un prasmēm, kuru vidū ir visas StP iekļautās absolvēšanas rezultātā iegūstamās prasmes, zināšanas un kompetences. Turklāt StP *IBSE* un tās sasniedzami rezultāti ir izstrādāti, tieši pamatojoties uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un tendencēm, lai sagatavotu augsti kvalificētus speciālistus ekonomikas un uzņēmējdarbības vadības jomā Latvijai, ES un visai pasaulei, specializējoties starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības aspektos.

1.2. Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums, analizējot programmas izveides procesā izmantotus datus, norādīt studiju programmas izstrādē iesaistītās puses (piemēram, ārējie eksperti, mācībspēki, darba devēji, studējošie u. c.) un iesaistes veidu.

Studiju programmas izstrāde ir norisinājusies kopš 2017. gada, un, atspoguļojot darba procesu, to var nosacīti dalīt vairākos posmos, kas savstarpēji mijas.

1. posms. StP idejas attīstība 2017.09.–2018.11.

Studiju programmas iecere pirmo reizi tika fiksēta 2017. gadā, izvērtējot studiju virziena “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” attīstības iespējas, tostarp iespēju attīstīt studiju programmas angļu valodā. RSU konsolidācijas plānā, kas ir aprakstīts šī dokumenta sākumā, tika iekļauta jaunā StP, paredzot līdz 2023. gadam konsolidēt akadēmiskā bakalaura studiju programmu “Starta uzņēmējdarbība”. Proti, tika paredzēta pakāpeniska esošās StP transformācija, paverot plašākas StP attīstības iespējas, ko piedāvāt gan vietējam, gan starptautiskam tirgum. Minētā plāna izstrādes gaitā piedalījās akadēmiskās, administratīvās un biznesa profesionālās jomas pārstāvji ar akadēmisko un praktisko pieredzi StP izstrādē un ar profesionālo biznesa pieredzi galvenajās *IBSE* satura tematikās:

- RSU vadība;
- RSU Eiropas studiju fakultātes (ESF) vadība;
- RSU ESF SBEK eksperti;
- RSU Pedagoģiskās izaugsmes centra (PIC) speciālisti;
- RSU Attīstības un projektu departaments.

Studiju programmas idejas apspriešanā bija iesaistīta arī Studējošo pašpārvalde.

Tāpat būtiski, ka idejas attīstība notika ciešā sadarbībā arī ar:

- LR Izglītības un zinātnes ministriju,
- LR Ekonomikas ministriju, kā arī ar
- biznesa pārstāvjiem, piedaloties RSU un ESF studiju kvalitātes padomēs un izmantojot SBEK mācībspēku profesionālo kontaktu tīklu, piemēram, ar Latvijas *Start-up* asociāciju, Biznesa efektivitātes asociāciju.

Skatīt informāciju arī 1.1. nodaļā “Mērķsadarbība integrācijai darba tirgū”.

2. posms: studiju programmas apraksta izstrāde 2018.12.–2019.04.

2018. gada decembrī, uzsākot reālo darbu ar StP, izstrādājot StP dizainu (nosaukumu, mērķi, specializācijas modulius, studiju rezultātus), tika izveidota darba grupa, kuras sastāvā bija:

- StP vadītājs, RSU docents Romāns Putāns,
- StP docētājs, RSU asoc. prof. Henrijs Kaļķis,
- Šveices Ziemeļrietumu Lietišķo zinātņu universitātes Biznesa skolas dekāne prof. Antje Leukens,
- biznesa pārstāvis, SIA “Vortex Oil Engineering” vadītājs Sergejs Jakimovs,
- StP docētāji un sadarbības partneri Latvijā un ārvalstīs.

No RSU administrācijas puses StP izstrādi koordinēja Pedagoģiskās izaugsmes centra Studiju procesa kvalitātes analīzes nodaļa.

Darba grupā iesaistītajiem ir plaša akadēmiskā un profesionālā pieredze, tostarp pieredze studiju programmu īstenošanā un *IBSE* saturiskajās tematikās – starptautiskajā biznesā un starta uzņēmējdarbībā. StP izstrādes laikā ir notikusi arī vienošanās par iesaistīto ekspertu dalību programmas īstenošanā (skat. 13. pielikumu ar *CV*).

Ekspertu darba grupas darbs tika aktīvi organizēts 2019. gada janvārī–aprīlī, rīkojot gan klātienes tikšanās Rīgā, Brēmenē, Briselē un Šveicē, gan arī vairākas tiešsaistes tikšanās *Skype*, kā arī regulāra elektroniskā saziņa e-pastos un telefonzvanos.

Regulāro sanāksmju laikā tika veidots StP dizains un veikta tā apspriešana, pakāpeniska papildināšana un precizēšana – īpaši darba grupas darbs jāuzsver tādu StP elementu izstrādē, kā:

- StP rezultāti un to korelācija ar darba tirgum nepieciešamajām prasmēm;
- studiju tematisko bloku struktūras izveidošana, lai uzsvērtu bakalaura līmeņa augstākās izglītības nozīmi starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības zināšanu apguvē un absolventu kompetenču veidošanā;
- studiju kursu nosaukumu un satura specifikas definēšana, kuras laikā tika arī identificētas, salīdzinātas un analizētas vairākas ārvalstu StP (skat. 1. pielikumu), to kursi, saturs, moduļi, īstenošanas formāts, piemēram:
 - *Start-up Entrepreneurship (Undergraduate Professional Applied Higher Education) at the Estonian Entrepreneurship University of Applied Sciences* (Igaunija),

- *Start-up Inkubators Briseles Brīvajā universitātē (Vrije Universiteit Brussel – VUB; Beļģija),*
- *International Business Management* bakalaura studiju programma (Ziemeļrietumu Šveices Lietišķo zinātņu universitātes Biznesa skola).

Lai paceltu StP spēju un potenciālu sniegt studējošajiem starptautisko pieredzi, kā arī attīstīt praktiskās iemaņas, darba grupās ir izstrādāti *IBSE* semestru projekti, jau sākot ar 1. semestri, kuru laikā tiek pakāpeniski attīstītas studentu spējas identificēt, apkopot informāciju un plānot resursus, lakoniski prezentēt idejas un rīcības plānus jomas speciālistiem un nespeciālistiem.

Starptautiskās pieredzes iegūšanas kontekstā *IBSE* dizaina izstrādes darba grupa sadarbībā ar Latvijas Eiropas kopienu studiju asociāciju un tās starptautisko sadarbības tīklu *3D Europe* izstrādāja īpašu *IBSE* studiju kursu – nedēļu ilgu studiju semināru Briselē, kura laikā studējošie piedalīsies ekspertu vizītēs biznesa inkubatorā ICAB, vieslekcijās Apvienotajā biznesa institūtā (*UBI – United Business Institutes*, Brisele (*Middlesex University Business School* filiāle Briselē), Eiropas Komisijā, Parlamentā un Padomē, domnīcās jeb *think-tank* Eiropas politikas centrā un BRUEGEL, starptautiskajā nevalstiskajā organizācijā *Transparency International* un *IBSE* semināros kopā ar Šveices, Vācijas un Beļģijas universitāšu studentiem.

3. posms: studiju kursu izstrāde: 2019.05.–2019.10.

Balstoties uz *IBSE* dizaina izstrādes darba grupas sagatavoto StP plānu un rezultātiem, sadarbībā ar StP docētājiem tika izstrādāti studiju kursi un atspoguļots to saturs studiju kursu aprakstos (skat. 7. pielikumu). Darbs organizēts 2019. gada maijā–oktobrī. Sadarbībā ar docētājiem tika organizēti vairāki klātienē semināri un individuālas tikšanās, kuru laikā:

- tika izveidotas docētāju komandas pa studiju tematiskajiem blokiem un pa studiju kursiem, specializāciju moduļiem;
- notika nozīmīga pieredzes apmaiņa dažādu studiju metožu izmantošanā zināšanu pārnesei un kopradīšanai, kuras rezultātā izveidots vērtīgs dažādu metožu apkopojums, ko docētāji izmantoja studiju kursu aprakstu izstrādē;
- tika sniegtas noderīgas zināšanas no PIC speciālistu puses StP izstrādē iesaistītajiem par studiju rezultātu formulēšanu, to sasaisti ar studiju kursa apraksta daļām, piemēram, patstāvīgajiem darbiem un kursa vērtēšanas kritērijiem, u. c.;

- tika veikta interaktīva StP rezultātu kartēšanas pret studiju kursu saturu un studiju kursus sasniedzamajiem rezultātiem, kas palīdzēja docētājiem labāk apzināties studiju kursu sasniedzamos rezultātus un saskatīt sava studiju kursa nozīmi kopējā StP struktūrā, kā arī uzsākt sadarbību ar citiem docētājiem, kas iesaistīti attiecīgo studiju rezultātu sasniegšanas veicināšanā;
- tika izskatīti daudzi citi jautājumi, kas aktualizējas StP izstrādes laikā.

Otrā posma noslēgumā specializētie studiju kursi tika iesniegti papildu ekspertīzei nozares ekspertiem Emīlam Sjundjukovam un Antje Leukens. Ekspertu uzdevums bija nodrošināt StP studiju kursu ekspertīzi nozares profesionālās pieredzes kontekstā un, novērtējot kursa mērķi, noteiktās tēmas, patstāvīgo darbu, vērtēšanas kritērijus, sasniedzamos rezultātus, apgūstāmās konkrētās, specifiskās prasmes, literatūras sarakstu u. c. kursa apraksta punktus pēc saviem ieskatiem, sniegt atgriezenisko saiti, komentārus un ieteikumus par ekspertīzei iesniegtajiem studiju kursa aprakstiem, balstoties uz jaunākajām zinātniski pētnieciskajām atziņām, atbilstību starptautiskajām nozares aktualitātēm un attīstības tendencēm, un nākotnē nepieciešamajām zināšanām, prasmēm un kompetencēm, ņemot vērā StP aprakstu.

Papildus studiju kursu literatūras sarakstu novērtējumu veica arī RSU Bibliotēka, norādot uz pieejamo literatūru un rekomendējot daudzas e-grāmatas, kas pieejamas noteiktajās tēmās un būs noderīgi resursi studiju kursu īstenošanas gaitā.

4. posms: izstrādāto satura elementu apvienošana StP licencēšanas dokumentācijā 2019.08.–2019.10.

Noslēguma posmā tika veikts darbs, apkopojot visas veiktās iestrādes StP raksturojumā un kopējajā licencēšanas dokumentācijā. Šajā posmā lielākā nozīme bija StP vadītājam sadarbībā ar PIC speciālistiem un joprojām izmantojot ekspertu konsultācijas un docētāju iesaisti.

RSU ir noteikta kārtība StP izstrādei, iekšējai apstiprināšanai, to darbības uzraudzībai un periodiskai pārbaudei, kas *IBSE* izstrādes laikā tika arī pilnveidota. Minētās prasības noteiktas “Jaunu studiju programmu izstrādes un apstiprināšanas RSU nolikumā” un detalizēti – 34. procesa aprakstā “Studiju kursu, studiju programmu, studiju virzienu aktualizēšana un izstrādāšana” atbilstoši ārējo normatīvo aktu prasībām. Jaunas StP nepieciešamību, lietderību un atbilstību izvirzītajiem mērķiem izvērtē vairākas RSU struktūrvienības un koleģiālās institūcijas, tostarp Studiju kvalitātes padome, fakultātes dome, Dekānu padome, Rektorāts un Senāts. Uzraudzību pār StP īstenošanu un tās kvalitāti nodrošina StP vadītājs, novērtējot studiju

procesu, studiju rezultātus, analizējot studējošo aptauju rezultātus, izmaiņas darba tirgus tendencēs un aktualitātes nozarē un pasaulē.

Ievērojot aprakstīto iekšējo kārtību, noslēguma posmā sagatavotā *IBSE* licencēšanas dokumentācija tika saskaņota SBUEK katedras sēdē, Studiju kvalitātes padomē, Eiropas studiju fakultātes domē un RSU Dekānu padomē. Secīgi Rektorātā tika apspriesta un apstiprināta Finanšu departamenta izstrādātā StP tāme.

StP tika iesniegta izvērtēšanai neatkarīgajam ekspertam, kas veica dokumentu padziļinātu izpēti, izteica novērtējumu un papildināšanas ieteikumus un rezultātā rekomendēja StP iesniegt licencēšanai, iesniedzot neatkarīgās ekspertīzes atzinumu (skatīt. 29. pielikumu). StP tika apstiprināta RSU Senātā 2019. gada 22. oktobrī.

Jaunā StP un tās izstrādes process tika apspriests arī ar docētājiem [Jauno docētāju skolā](#), apmainoties ar pieredzi un palīdzot jaunajiem docētājiem izprast, cik būtiska ir viņu dalība StP izstrādē. Šī pieredze StP izstrādātājiem palīdzēja paskatīties uz StP izstrādi no malas.

Nozīmīga un savstarpēji bagātinoša pieredze izstrādātājiem bija arī sadarbībā ar studējošajiem, piedaloties RSU Studējošo pašpārvaldes ikgadējā [Rudens akadēmiskajā seminārā](#). Seminārs pulcēja vairāk nekā 70 zinātniekus un ieinteresētus studējošos ar dažādu pieredzi, pārstāvējot gan sociālā bloka studējošos, gan veselības aprūpes StP studējošos. Semināra dalībniekiem bija iespēja piedalīties paneldiskusijā par jaunu StP izveidi un uzzināt vairāk par to, kā no idejas StP tiek īstenota gan universitātes, gan valstiskā līmenī. Studējošajiem bija arī daudz jautājumu par pieredzi ar jauno StP un to, kā tās saturā tika ņemtas vērā nozares darba devēju ekspektācijas.

Jaunās StP saturs tika [prezentēts arī 25. oktobrī](#) un apspriests, klātesot gan augstskolas vadībai – studiju proktorei profesorei Tatjanai Koķei un RSU Eiropas studiju fakultātes dekanam profesoram Andrim Sprūdam –, gan programmas docētājiem, viesprofesoriem, uzņēmējiem un pārstāvjiem no organizācijām, kuras piedalījušās StP radīšanā un novērtēšanā. Pasākumā vairāki studiju kursi tika saturiski prezentēti no docētāju puses, tostarp tiešsaistē prezentējot tos studiju kursus, kurus nodrošinās ārvalstu mācībspēki. Pasākuma norise tika translēta arī tiešsaistē, tādējādi nodrošinot dalību tiem, kas nevarēja piedalīties klātienē.

StP raksturojums, kas atspoguļojas licencēšanas dokumentā, tika precizēts un pilnveidots līdz pat 2019. gada oktobrim. Vienlaikus StP vadība un iesaistītie apzinās, ka StP nevar būt statiska mūsdienu dinamiskajā nozaru attīstībā, tādēļ pilnveidei būtu jāturpinās visā StP īstenošanas gaitā.

1.3. Novērtēt studiju programmas atbilstību nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, veikt salīdzinājumu ar vismaz divām tāda paša līmeņa un tādai pašai nozarei atbilstošām Eiropas Savienības valstīs (izņemot Latvijas Republiku) atzītu augstskolu studiju programmām, norādīt, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar attiecīgo augstskolu programmām, un norādīt galvenos secinājumus.

Eiropā arvien vairāk sāk izplatīties uz jaunuzņēmējdarbību un biznesa inovāciju fokusētās studiju programmas. Arī [Eiropas komisija](#) kā vienu no vienotā tirgus izaugsmes priekšnosacījumiem ir definējusi mērķi veicināt uzņēmējdarbības izglītību, uzsverot tās nozīmi visos līmeņos, sākot no pamatskolas līdz universitātei un ārpus tās. Uzņēmējdarbības izglītība sagatavo topošos darba tirgus dalībniekus būt atbildīgiem un uzņēmīgiem. Tas palīdz attīstīt prasmes, zināšanas un attieksmi, kas nepieciešamas, lai sasniegtu sev izvirzītos mērķus.

IBSE unikalitāti raksturo tieši tās starpdisciplinārais raksturs, strukturēti un mērķtiecīgi apvienojot starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības ekonomikas un vadības jaunāko teorētisko zināšanu pārneses, praktiski izmantojamo prasmju attīstības un tieši mūsdienu ekonomikas tendencēm atbilstošu kompetenču veidošanas principus gan saturiski, gan StP īstenošanas formātā. Šādā veidā vienlaikus tiks nodrošināta arī StP starptautiskā atpazīstamība, konkurētspēja un ārvalstu studējošo, mācībspēku un praktiķu piesaiste. Izpētot StP piedāvājumu Latvijā un reģiona tuvumā, netika identificētas tieši šos divus aspektus (starptautiskais business un jaunuzņēmējdarbība) apvienojošas studiju programmas bakalaura līmenī. *IBSE* izstrādes gaitā tika atrastas gan līdzīgas, gan daļēji līdzīgas (piemēram, ne tieši akadēmiskā bakalaura programmas) ar fokusu uz starptautisko biznesu vai jaunuzņēmējdarbību. Detalizētāku studiju programmu salīdzinājuma izstrādes un satura atspoguļojumu skatīt 1. pielikumā “Salīdzinājums ar citām StP programmām”.

Kopumā novērtējot StP salīdzinošās analīzes rezultātus, var secināt, ka *IBSE* saturs un struktūra pilnvērtīgi iekļaujas Latvijas un Eiropas sociālo zinātņu jomas uzņēmējdarbības un ekonomikas zinātnes nozarē, vienlaikus piedāvājot unikalitātes aspektus starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības studijās Latvijā un ārvalstīs.

1.4. Studiju programmas attīstības perspektīvu raksturojums un analīze, norādot pamatojuma avotus.

Piedāvājot apvienotās starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības studijas *IBSE* angļu valodā ar inovatīviem studiju procesa elementiem un ciešu sadarbību ar uzņēmējdarbības vidi,

prognozējams augsts StP pieprasījums. Uzņēmējdarbības StP ir piemērota gan Latvijas, gan ārvalstu potenciālajiem studentiem kā pēc vidusskolas beigšanas, tā arī ar sākotnējo nodarbinātības pieredzi. Arī students, kurš ir veidojis savu skolēnu mācību uzņēmumu, kā arī ir saistīts un ieinteresēts modernajās tehnoloģijās un vēlas nākotnē iegūt konkurētspējīgu un modernu izglītību, un jauns uzņēmējs vai interesents ar jau iegūtu augstāko izglītību, kurš vēlas turpināt pilnveidoties un apgūt vairāk zināšanas, pieredzes un sadarbības tīklu (*network*) šobrīd vienā no jaunākajām un straujāk augošajām biznesa tendencēm – jaunuzņēmējdarbībā –, atradīs kvalitatīvas izaugsmes iespējas *IBSE*.

Lai veicinātu StP eksportspēju, plānots trīs gadu laikā, izvērtējot StP *IBSE* īstenošanas gaitu un tās eksportam nepieciešamos precizējumus, izstrādāt StP īstenošanai tālmācībā, iespēju robežās tiešsaistē, nodrošinot zināšanu pārnei, piemēram, ar MOOC (*massive open online course*) sistēmas palīdzību, tai skaitā apsverot iespēju veidot arī profesionālās tālākizglītības mazāka apjoma kursu uz *IBSE* bāzes. Šāds fokusēts un salīdzinoši šaurs pieprasījums tiek novērots gan augstākajā, gan profesionālajā izglītībā, kad interesenti vēlas apgūt tikai specializētu daļu no StP piedāvājuma, piemēram, *Riska kapitāla vadību*, *Vērtspapīru tirgu*, *Inovāciju vadību*, *Pārmaiņu vadību* kā kursus vai, piemēram, *Jaunuzņēmējdarbība*, *Sociālā uzņēmējdarbība* vai *Veselības ekonomikas* kā specializācijas moduļus.

II. Resursi un nodrošinājums

2.1. Studiju programmas īstenošanai nepieciešamās studiju bāzes novērtējums, ietverot informāciju par studiju programmas īstenošanā iesaistītajām struktūrvienībām (katedrām, profesoru grupām, laboratorijām, institūtiem u. c.) un palīgpersonālu, norādot to uzdevumus studiju programmas īstenošanā.

IBSE plānošanas un izstrādes procesā īpaša uzmanība tika pievērsta arī StP īstenošanai nepieciešamās studiju bāzes analīzei un nodrošināšanai. Lai arī pastāv uzskats, ka sociālo zinātņu studiju programmām nav nepieciešama īpaša studiju bāze, vien auditorija un augsti kvalificēti docētāji, tomēr *IBSE* izstrādātāji, tai skaitā piesaistītie Latvijas un ārvalstu eksperti, uzskatīja par būtisku nepieciešamu ņemt vērā pasaules labās prakses piemērus no Somijas un Šveices, kas parāda, ka mūsdienīga studiju bāze un infrastruktūra ir būtiska kvalitatīvai mūsdienīgai augstākajai izglītībai. Šādas pieejas rezultātā tika identificēti un arī nodrošināti *IBSE* pilnvērtīgai īstenošanai nepieciešamās studiju bāzes elementi, kas RSU tiek pilnībā nodrošināti. Galvenie elementi:

- Mūsdienīgi aprīkotas un kvalitatīvi uzturētas auditorijas, kas ir pilnībā savietojamas ar *IBSE* īstenošanā plānotajām izmantojamajām studiju metodēm, tai skaitā e-studiju vide, videolekcijas, tiešsaistes vieslekcijas, debates, lietišķās spēles u. c.
- E-studiju vide, kas ietveru pilnīgu studiju programmas kursu informāciju gan studiju procesam, gan studiju rezultātu sasniegšanai, tai skaitā praktiskie uzdevumi zināšanu pārbaudei e-vidē, novērtēšanas sistēma e-vidē, diskusiju platformas nodrošināšana e-vidē u. c.
- [RSU Bibliotēka](#) – atbilstoša mūsdienu studiju, zinātnes un pētniecības procesa pilnīgam atbalstam sociālo zinātņu jomā globālā mērogā, tai skaitā gan studiju materiālu ērtai pieejamībai klātienē un tiešsaistē, gan jaunu materiālu ātrā pasūtīšanā atbilstoši *IBSE* docētāju un studiju kursu saturu vajadzībām.

RSU atbalsta struktūrvienības un vispārējais personāls studiju procesa nodrošināšanai sniedz būtisku un pilnvērtīgu atbalstu visā studiju procesā – sākot ar Starptautiskā biznesa un ekonomikas katedru, kas atbalsta studiju procesu kopumā, [Pedagoģiskās izaugsmes centru](#) – kas konsultē un administrē StP un studiju kursu izstrādi, tostarp studiju materiālu nodrošinājumu e-studiju vidē un docētāju tālākizglītības iespējas. [Studiju departaments](#) nodrošina studiju kursu nodarbību grafika (laika un telpas)

veidošanu, studējošo informācijas sistēmas uzturēšanu, diplomu izsniegšanu un atskaites par pedagoģisko darbu; RSU Juridiskais departaments – sadarbības partneru līgumu izskatīšana un apstiprināšana u. c., Personāla departaments un Finanšu departaments – studiju kursu docētāju darba attiecību un atlīdzības nodrošināšana; nodarbību auditorijas un IT nodrošinājums: Infrastruktūras departaments un [Informācijas tehnoloģiju departaments](#). Būtiski atbalstu darbā ar ārvalstu studentu nodrošina [Starptautisko sakaru departaments](#) (SSD) un [Studentu serviss](#). Informācijas nodrošināšanā par studiju programmu iesaistīts jau minētais SSD un [Komunikācijas departaments](#). Studiju procesu atbalsta arī Kvalitātes vadības un iekšējā audita daļa, Zinātnes departaments, Studējošo pašpārvalde. RSU atbalsta struktūrvienību darbs ir efektīvi organizēts tā, lai *IBSE* docētājiem un vadītājiem būtu iespēja netraucēti maksimāli orientēties uz programmas satura īstenošanu un studiju rezultātu sasniegšanu.

- RSU vadība ir nozīmīgs studiju bāzes atbalsta punkts *IBSE* plānošanā un īstenošanā, tai skaitā, piemēram, universitātes atbalsts un motivācija *IBSE* mācībspēku kvalifikācijas uzturēšanā un celšanā ar dažādiem atbalsta mehānismiem, kā arī studiju procesā nepieciešamo inovāciju apgūšanā, piemēram, tiešsaistes lietišķo biznesa spēļu licences.
- RSU starpnozaru akadēmisko struktūrvienību sadarbība, gan pamatzināšanu attīstībai, piemēram, ar RSU Valodu centru, gan arī starpnozaru tematisko specializācijas moduļu īstenošanā, piemēram, *IBSE* Sociālās uzņēmējdarbības un Veselības ekonomikas specializācijas moduļos StP 4. semestrī, sadarbojoties Eiropas studiju fakultātes Starptautiskās biznesa un ekonomikas katedrai ar Politikas zinātņu katedru, ar Komunikācijas fakultāti, ar Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultāti un arī Medicīnas fakultāti (MF).
- RSU Biznesa inkubators – integrēta *IBSE* studiju procesa daļa, kas ne tikai pilnībā atbilsti mūsdienīgai augstākajai izglītībai, bet ir arī kā labās prakses piemērs tajā citām augstākās izglītības iestādēm Latvijā, Eiropā un pasaulē.

2.2. Informatīvās un metodiskās bāzes (e-studiju vide, vadlīnijas, metodikas, rokasgrāmatas utt.) novērtējums, t.sk. izmantošana studiju procesa nodrošināšanā. Informācija par bibliotēkas un datubāžu resursiem, to pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem, bibliotēkas telpu piemērotību patstāvīgam studiju un pētniecības darbam, bibliotēkā pieejamo literatūru

studiju programmas īstenošanai, informatīvās un metodiskās bāzes atjaunošanas un pilnveidošanas iespējām.

Uzsākot studijas, katram studējošajam tiek piešķirts lietotājvārds, un, izmantojot pašapkalpošanās servisu, studējošais var iegūt un atjaunot paroli, kuru var izmantot studējošajiem paredzētajās RSU IT sistēmās. Studējošie izmanto divas galvenās vietas: studējošā portālu *MyRSU* un e-studijas. *MyRSU* un e-studijās ir pieejama visa nepieciešamā informācija par studijām un to procesu, kā arī dažādi universitātes nodrošinātie pakalpojumi: elektroniski nodarbību grafiki, kursu gala vērtējumi, iesniegumu veidlapas, informācija par finansēm, privāta RSU studējošā e-pasta kastīte un piekļuve *Office 365*, pašapkalpošanās izdrukų pārvaldība (drukāšana, skenēšana, kopēšana), studiju kursa un programmu novērtēšanas anketas, studiju kursu apraksti, pieteikums rakstiskas izziņas saņemšanai par studējošā statusu, studijas reglamentējošie dokumenti (iekšējie un ārējie normatīvie akti), tiešsaistes datubāzes, aktuālā informācija par studējošo sadzīvi. *MyRSU* portāla sadaļā “E-datubāzes” studējošajiem no jebkuras atrašanās vietas ir nodrošināta pieeja elektroniskajām datubāzēm, piemēram, *EBSCO*, *Ebook Central (ProQuest)* u. c. Savukārt e-studiju vidē studējošajiem ir pieejami e-studiju kursi, kurus studējošais apgūst un ir apguvis iepriekš. E-studijuursos tiek ievietoti dažādi mācību materiāli, video lekciju ieraksti, organizēti pārbaudes darbi, tiek iesniegti rakstu darbu un tiek novērtētas studējošā zināšanas, līdz ar to arī e-studijuursos pieejami visi studenta vērtējumi, tostarp starpvērtējumi.

RSU kopdarbības e-vidē tiek izmantota atvērtā koda mācību vadības platforma *Moodle*, interneta vietnē (turpmāk e-studijas). E-studiju vide jeb *Moodle* platforma tiek lietota kā rīks studiju procesa organizēšanai katrā studiju kursā – dažādu materiālu ievietošanai, pārbaudes darbu un mājasdarbu izpildei, oriģinalitātes (plaģiātisma) pārbaudei un vērtējumu izlikšanai. Papildus e-studiju vidē ir pieejams gan gaidāmais notikumu kalendārs, gan jaunākās RSU ziņas un diskusiju forumi, kā arī studiju materiāli un visa jaunākā informācija par to, ko studējošā kursa docētājs vēlas nodot studējošajiem – dažādus uzdevumus, pārbaudes darbu paraugus, noderīgus papildmateriālus u. tml. Ar 2019. gadu *MyRSU* ir sasaistīta ar *Moodle* platformu. Lejupielādējot *Moodle* lietotni savā telefonā, studējošais piekļūst studiju kursiem un kursu materiāliem, kā arī atzīmēm daudz ērtāk no sava viedtālruna vai planšetdatora.

Studējošo e-studiju vidē var piekļūt ne vien aktuālā semestra kursiem, bet arī saviem iepriekšējos semestros apgūtajiem kursiem un agrāk apgūto kursu saturam, kāds tas ir aktuālā semestra studentiem. Agrāko semestru kursi saglabājas tieši tādā stāvoklī, kādi tie bija brīdī,

kad students šo kursu apguva. RSU e-studijas ir pieejamas 24 stundas diennaktī no jebkuras vietas, kur pieejams interneta nodrošinājums, arī no mobilajiem tālruņiem.

E-studiju vidē studējošajiem katrā kursā ir pieejama informācija par studiju kursu, tā tēmām un sasniedzamajiem rezultātiem. Lielākajā daļā no e-kursiem ir ievietoti nepieciešamie studiju papildmateriāli un norādītas saites uz ārējiem informācijas resursiem. Dažosursos tiek veidotas interaktīvas video lekcijas, kuru ieraksti ir atrodamī attiecīgajā kursā e-studiju vidē. Turklāt e-studijās ir iespējas arī veidot tiešsaistes konferenci, kurā docētājs un studenti var tiktī virtuālī savos datoros, atrodoties katrs citā vietā. Arī šīs tiešsaistes virtuālās auditorijas tīkšanās ir iespējams vēlāk ieraksta veidā noskatīties e-studiju kursā. Daļā kursu studentiem e-studiju vidē ir pieejami arī elektroniskie testi studiju kursa sekmīgai apguvei, kas ļauj ātri un kvalitatīvi ne tikai novērtēt studentu zināšanas, bet izmantot kā rīku, kas ļauj studentam apgūt kursa vielu ar pašpārbaudes metodi. Visi studentu darbi tiek iesniegti docētāja veidotajā *Turnitin* uzdevumā, kas ne vien atvieglo darbu ievākšanu, bet arī sistēma automātiski pārbauda darba oriģinalitāti, sniedzot pilnu atskaiti par satura plaģiātismu. Rīkā ir iespēja veidot rubrikas un radīt komentāru sagataves, kā arī studentiem iesniegt un novērtēt citam citu (angļu val. *peermark assignment*). Plaģiātisma pārbaude ir iespējama, salīdzinot ar citu studentu darbiem (gan RSU, gan citās augstskolās LV un pasaulē, kas izmantot *Turnitin*), ar interneta resursiem, kas ir brīvi pieejami ikvienam, kā arī ar žurnāliem, citām publikācijām un resursos, kas ir iekļauti *Turnitin* datubāzē.

Katrā e-studiju kursā docētājs var elektroniski reģistrēt studentu apmeklējumu lekcijās un nodarbībās, turklāt apmeklējuma dati automātiski parādās arī e-sekmju sadaļā, līdz ar to iegūstot ērtāku kopskatu par studenta veikumu kursā. E-studiju vide tiek izmantota arī kā rīks, ar kura palīdzību iespējams attālināti reģistrēties izvēles kursiem, pieteikties praksēm, konsultācijām, eksāmenu kārtšanas laikiem u. c. notikumiem. No 2019. gada sāk darboties jauna sistēma, kas paredzēta izvēles kursiem. Studenti pieteiksies nevis caur e-studijām, bet no Studējošo portāla (*MyRSU*). Docētājiem un administratīvajam personālam ir pieejams Kursu vadības panelis, kurā iespējams iegūt informāciju par atbildībā esošajiem e-studiju kursiem, piemēram, vai docētājs ir veicis redakcionālas izmaiņas, vai materiāli ir importēti no iepriekšējā semestra kursa un citas noderīgas funkcijas. Akadēmiskajam personālam e-studiju vide kalpo ne tikai kā vieta, kurā ievietot mācību materiālus un organizēt pārbaudījumus saistībā ar savu studiju kursu, bet arī kā vieta, kurā pats var pilnveidot savas zināšanas. E-studiju vidē ir ne vien pieejamas rokasgrāmatas, kā paveikt dažādas lietas ar *Moodle* platformu, bet caur e-studiju vidi ir iespējams pieteikties uz dažādām mācībām un profesionālās pilnveides kursiem, kurus organizē Pedagoģiskās izaugsmes centrs. Kursu piedāvājumu klāsts ir plašs,

kas ļauj pilnveidot kā digitālās, tā arī komunikācijas un runas prasmes. *Moodle* izmantošanas iespējas arvien paplašinās, piemēram, to izmanto dažādu projektu izstrādē, ievietojot publiskos materiālus, tur atrodami arī zinātniskās konferences video un citi materiāli, zinātniskie pulciņi, MITC un RAKUS pastāvīgo darbu vietnes u. tml.

Bibliotēka

Bibliotēkas Brīvpieejas abonements RSU studējošajiem un darbiniekiem pieejams 24/7 režīmā, pārējiem lietotājiem darbalaiks: no pirmdienas līdz piektdienai plkst. 8.30–19.00, sestdien plkst. 10.00–17.00. Bibliotēkas telpu kopplatība – 2282 m², tai skaitā lasītāju apkalpošanas telpas – 1498 m². Bibliotēkas lietotājiem ir pieejamas 308 lasītāju vietas, 89 datoru darbavietas, bezvadu internets. Brīvpieejas abonementā 1. stāvā pieejamas labiekārtotas, plašas telpas, ir nodrošināta iespēja saņemt visas abonementa grāmatas lietošanai uz mājām, izmantojot pašapkalpošanās iekārtas. Brīvpieejas abonementā atrodas arī lasītavas grupu un individuālajam darbam. Lai nodrošinātu RSU telpu pieejamību studentiem un citiem apmeklētājiem ar kustību traucējumiem, 2018. gada decembrī universitātes bibliotēkā centrālajā ēkā sāka darboties lifts, kas ļauj bibliotēkas lietotājam nokļūt no viena stāva otrā. Bibliotēka atrodas RSU galvenajā ēkā (Rīgā, Dzirciema ielā 16, G korp., 2. stāvā), tai ir arī trīs filiāles:

1. divas Rīgā: RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā Informācijas centrs Latvijas veselības aprūpes speciālistiem (J. Asara ielā 5) un Medicīnas izglītības tehnoloģiju centrā (Anniņmuižas bulv. 26a);
2. viena Liepājā: RSU Liepājas filiāles bibliotēka (Riņķu ielā 24/26).

Bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi

Par pakalpojumiem, resursiem, apkalpošanas punktiem un citiem jautājumiem informāciju var atrast RSU mājaslapas sadaļā “Bibliotēka” [latviešu](#) un [angļu valodā](#).

RSU bibliotēka piedāvā plašu drukāto un elektronisko informācijas resursu klāstu, konsultācijas un mācības informācijpratībā par iespieddarbu, elektroniskās un citas informācijas meklēšanu, kā arī informācijas meklēšanu pēc tematiskajiem pieprasījumiem. Bibliotēkā var saņemt grāmatas un citus informācijas resursus darbam mājās, bet lasītavās ir pieejama jaunākā mācību un zinātniskā literatūra. Studējošie un citi bibliotēkas lietotāji var izmantot gan bibliotēkas datorus, gan strādāt ar savām elektroniskajām ierīcēm, izmantojot *Wi-Fi*. Bibliotēkas Informācijas centrā pieejami arī iesiešanas un laminēšanas pakalpojumi. Bibliotēkā var iegādāties RSU izdevniecībā izdotās mācību grāmatas un metodiskos materiālus.

Bibliotēkas vide katru gadu tiek pakāpeniski uzlabota un modernizēta, tiek ieviestas jaunas tehnoloģijas un pakalpojumi (pašapkalpošanās iekārtas ar iespējām lietotājiem pašiem izsniegt sev grāmatas, nodot tās, pagarināt to lietošanas termiņus, apskatīt savu lietotāja kontu, kā arī drukāt, kopēt, skenēt, izmantojot daudzfunkcionālās iekārtas.

Bibliotēkā pieejamā literatūra

Bibliotēkas informācijas centra resursi ir brīvi pieejami jebkuram RSU studējošajam un docētājam. Krājums ir izvietots atbilstoši starptautiskajai decimālajai klasifikācijai (UDK). Bibliotēkas krājumā kopumā ir aptuveni 580 700 fizisko vienību, tai skaitā apmēram 265 900 grāmatu (dati uz 2019. gada 1. janvāri). Bibliotēkas resursi tiek regulāri papildināti gan ar iepirkumiem, gan profilam atbilstošiem dāvinājumiem.

Finansējums resursu iegādei gadu no gada strauji pieaug (skat. 1. tabulu) un uz vienu bibliotēkas lietotāju 2018. gadā bija aptuveni 30 EUR.

1. tabula. Bibliotēkas finansējums krājuma veidošanai un resursu nodrošināšanai pēdējo piecu gadu laikā

Gads	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Piešķirtais finansējums (EUR)	310 000	276 800	305 200	344 600	350 400	433 400

Elektronisko resursu abonēšanai tiek izlietoti apmēram 70–75 % no krājuma komplektēšanai paredzētā budžeta. Abonētajās datubāzēs pieejamas apmēram 269 000 abonēto elektronisko resursu vienības (tai skaitā aptuveni 80 % e-grāmatas).

Studējošajiem pieejamās datubāzes atbilstošajā jomā, to lietošanas statistika

Studentiem ir pieejamas 25 tiešsaistes datubāzes: *Ebook Central (ProQuest)*, *EBSCO eBook Academic Collection*, *Sage Journals*, *Health Research Premium Collection (Proquest)*, *MEDLINE Complete (EBSCO)*, *Communication Source (EBSCO)*, *Sociology Source Ultimate (EBSCO)*, *Wiley Online Journals*, *PsycARTICLES*, *Science Direct* žurnālu kolekcija, *SCOPUS*, *Web of Science*, *ProQuest Dissertations & Theses Global: The Sciences and Engineering Collection*, *Encyclopedia Britannica Academic Edition*, Letonika, LETA ziņu arhīvs, Nozare.lv u. c. (skat. <https://www.rsu.lv/biblioteka/resursi>). Abonētās daudznazaru datubāzes *Ebook Central (ProQuest)* un *EBSCO eBook Academic Collection* piedāvā dažādu izdevēju

dažādu nozaru e-grāmatas, kas nodrošina atlasītās informācijas rezultātus, meklējot pēc visdažādākajām tēmām/atslēgvārdiem.

Kopumā datubāzu izmantošanas statistika ir augsta. Tā tiek izvērtēta reizi pusgadā. Izmantošanas statistikas rādītājiem ir tendence palielināties. Piemēram, datubāzes *Ebook Central (ProQuest)* izmantošana 2018. gadā pieaugusi 1,4 reizes salīdzinājumā ar 2017. gadu, bet datubāzes *Sage Journals* izmantošana pieaugusi 1,2 reizes.

Bibliotēkas krājumu papildināšanas procedūra un datubāzu abonēšanas procedūra

RSU ir ieviests un bibliotēkas īstenots atbalsta process, kurā noteikts, kā nodrošināt RSU StP un zinātniski pētniecisko darbību ar nepieciešamajiem informācijas avotiem un pakalpojumiem bibliotēkā. Procesa apraksts nosaka: 1) informācijas avotu iegādes plānošanu, nodrošinājuma novērtēšanu un papildināšanu un 2) lietotāju apmierinātības līmeņa noteikšanu (lietotāju apmierinātības līmeņa un uzlabošanas darbību noteikšana; aptauju organizēšana un rezultātu analīze).

Datubāzu abonēšana notiek pēc izmēģinājumu periodiem, izmantošanas statistikas un lietotāju atsauksmju analīzes. Bibliotēkas padomes pozitīva lēmuma gadījumā datubāze tiek virzīta budžeta plānam.

Lai uzlabotu bibliotēkas krājuma atbilstību studējošo vajadzībām, tiek veikts darbs ar kursu bibliogrāfiju, informācijas sistēmas izsniegumu datu analīzi, notiek sadarbība ar docētājiem, lai informētu par situāciju ar kursa literatūras nodrošinājumu un popularizētu e-resursus, savukārt lietotājiem ir iespēja elektroniski aizpildīt ieteikuma anketu krājuma papildināšanai.

Bibliotēkas krājuma digitalizācijas līmenis, datu pieejamība augstskolas digitālajā vidē

E-resursu pārvaldībai tiek izmantots vienotais meklētājs *Primo*, kas nodrošina ātru un racionalizētu meklēšanu RSU abonētajos e-resursos, piecas valsts nozīmes bibliotēku elektroniskajā kopkatalogā, bibliotēkas veidotajās datubāzēs un *Primo Central* kolekcijas brīvpieejas e-resursos. Informācija par abonētajām datubāzēm pieejama arī no RSU Studējošo portāla *MyRSU*.

Bibliotēkas mājaslapā pieejamā informācija: valsts nozīmes bibliotēku kopkatalogs, ieskaitot RSU elektronisko katalogu, bibliotēkas veidotās datubāzes un bibliotēkas darbinieku apkopotā informācija par pieejamajiem brīvpieejas e-resursiem.

Bibliotēkas jaunumiem un aktualitātēm var sekot *Twitter* kontā @RSUbibl, kā arī *Facebook* profilā “Rīgas Stradiņa universitātes bibliotēka”.

Informatīvā nodrošinājuma atjaunošana

Lietotājiem tiek piedāvāti dažādi elektronisko resursu veidi: zinātnisko rakstu datubāzes, e-grāmatu datubāzes, publikāciju bibliogrāfiskās un citēšanas informācijas datubāzes, ziņu un uzziņu datubāzes, kā arī bibliotēkas darbinieku apkopotā informācija par pieejamajiem brīvpieejas e-resursiem. Bibliotēka katru gadu piedāvā jaunu datubāzu izmēģinājumus.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu pakalpojumu un informācijas resursu klāstu universitātes studiju un zinātniskajam darbam, tiks attīstīti pakalpojumi – bibliotēkas speciālistu atbalsts pētniekiem, turpināts veidot videoceļvežus *Panopto* programmā par jaunajiem bibliotēkas resursiem un pakalpojumiem, uzlabotas un papildinātas mācību programmas informācijpratībā, ir uzsākta krājuma daļas (disertācijas un autoreferāti) digitalizācija, plānots palielināt e-resursu piedāvājumu atbilstoši RSU finansiālajām iespējām un sadarbībā ar “Latvijas Akadēmiskā tīkla” padomi.

Krājums studiju programmas informacionālajam nodrošinājumam tiek gan pakāpeniski veidots un papildināts, gan iespējams izmantot jau esošo krājumu, kas tiek komplektētas pastāvīgi daudzu gadu garumā:

- 1) tiek pasūtīti visi programmas docētāju literatūras pieprasījumi;
- 2) regulāri tiek iegādātas jaunākās Latvijā iznākušās grāmatas sociālajās zinātnēs;
- 3) iespējams izmantot nepieciešamo literatūru citās zinātņu nozarēs (politoloģija, psiholoģija, pētniecības darba metodes, pirmā palīdzība u. c.)

Vadības, administrēšanas un nekustamo īpašumu pārvaldības jomā pieejamas divas e-grāmatu datubāzes – *ebook Academic Collection (EBSCO)* un *Ebook Central (Proquest)*. Piemēram, par tēmu “ekonomika” datubāzē *Ebook Central (Proquest)* ir 1373 grāmatas. Zinātnisko rakstu pilnie teksti ekonomikā un vadības zinātnēs pieejami abonētajās datubāzēs *Academic Search Complete (EBSCO)*, *Sociology Source Ultimate (ESCO)*, *Wiley Online Library*, *Sage Journals*, *Science Direct*.

RSU bibliotēka ir vairākkārt akreditēta kā valsts nozīmes bibliotēka (viena no septiņām valsts nozīmes bibliotēkām), un kārtējā Kultūras ministrijas akreditācija uz pieciem gadiem saņemta 2016. gada novembrī. No 1998. gada RSU bibliotēka ar MK dokumentu noteikta par galveno medicīnas nozares bibliotēku valstī. RSU bibliotēka arī aktīvi iesaistās Kvalitātes vadības sistēmas kritēriju izpildē atbilstoši standarta ISO 9001:2015 versijai un organizē darbu saskaņā ar kvalitātes vadības sistēmas ietvaros izveidoto procesa aprakstu “Informācijas avotu un pakalpojumu nodrošināšana bibliotēkā” 7. versiju. Regulāri bibliotēkas darbu izvērtē iekšējie un ārējie kvalitātes auditori un vērtējumu rezultāti parasti ir pozitīvi.

Pēdējos gados bibliotēka ir saņēmusi gan Studējošo pašpārvaldes Gada balvu (kā apliecinājumu studējošo apmierinātībai ar resursu un pakalpojumu kvalitāti), gan RSU administrācijas Gada balvu kā RSU labākā struktūrvienība.

Bibliotēkas resursi un pakalpojumi vērtējami kā labi un atbilst studējošo un mācībspēku pieprasījumam, lai nodrošinātu sekmīgu attiecīgā studiju kursa apgūšanu. Gan studējošo, gan mācībspēku aptaujas 2017. un 2018. gadā apstiprina labu un ļoti labu novērtējumu informācijas resursu jomā. Saistībā ar mācību literatūru latviešu valodā – varētu vēlēties biežāk viena vai otra izdevuma atkārtotu izdošanu, kā tas notiek ārvalstīs, ja izdevums ir pieprasīts. Tāpat varētu vēlēties no izdevējiem bibliotēku tīklā izmantojamas e-grāmatas studijām latviešu valodā. RSU pilnībā finansiāli nodrošina bibliotēkas krājuma komplektēšanu atbilstoši akadēmiskā personāla rakstiskiem pieprasījumiem bibliotēkai, jo mācību literatūra atbilstoši bibliotēkas nolikumam tiek komplektēta pēc akadēmiskā personāla rakstiskas iniciatīvas. Arī kursu aprakstos literatūras sarakstus papildina un atjauno mācībspēki un attiecīgi tie būtu jāsaskaņo ar bibliotēku, lai nepieciešamos papildinājumus literatūras sarakstā paralēli varētu arī reāli pasūtīt bibliotēkas krājumā. Pārsvārā tā arī notiek, bet ne visos gadījumos. Bibliotēkas pašapkalpošanās lasītavās centrālā ēkā un filiālēs ir izvietotas kastītes ar veidlapām, kurās studējošie var ierakstīt nepieciešamo literatūru, kas viņiem trūkst studijām vai papildliteratūru, lai to varētu ātri piekomplektēt. Mēnesī saņemam tikai divus līdz trīs pieprasījumus, kurus arī cenšamies izpildīt, ja izdevums ir pieejams tirdzniecības tīklā. Tas rāda, ka apmierinātība ir laba un bibliotēkai ir dialogs ar studējošiem. Bibliotēka aktīvi sadarbojas arī ar Studējošo pašpārvaldi, un šogad nav bijušas iniciētas problēmas, trūkumi, kas būtu bijis jārisina.

2.3. Informācija par finansiālo bāzi, kas nepieciešama studiju programmas īstenošanai, raksturot finanšu resursu ieguves avotus un norādīt studiju programmas izmaksu aprēķinu (tajā skaitā nepieciešamā finansējuma apmērs un nepieciešamais studējošo skaits, lai nodrošinātu kvalitatīvu studiju procesu). Pamatojot finansiālās bāzes pietiekamību studiju programmas īstenošanai.

Studiju programmu plānots finansēt no privāto un juridisko personu līdzekļiem, nosakot studiju maksu 2800 EUR gadā. Trīs gadu laikā līdz 2022. gada rudenim plānots sasniegt kopējo studentu skaitu vismaz 34. Finansējums tiek izlietots personāla atlīdzībai, viesdocētāju piesaistei, nodokļiem, IT infrastruktūras uzturēšanai, inventāra un iekārtu iegādei un prakses izdevumiem. Papildus tiešajām izmaksām lekciju un nodarbību realizācijai studiju programmai ir jānosedz infrastruktūras uzturēšanas izdevumi (telpas, IT risinājumi) un citi RSU kopējie

resursi, ko izmanto studiju programmā (Studentu serviss, Bibliotēka, studiju procesa organizēšana, dotācija studējošo pašpārvaldei un citas atbalsta un administratīvās funkcijas).

Studiju programmu īsteno Starptautiskā biznesa un ekonomikas katedra, Valodu centrs, Klīnisko prasmju un medicīnas tehnoloģiju katedra un Socioloģijas un psiholoģijas katedra. Šo katedru kopējais ikgadējais budžets augstākajai izglītībai sastāda vienu milj. EUR. Sagaidāms, ka pirmajā gadā līdz ar ieņēmumu pieaugumu kopējais šo katedru budžets pieaugs par 3,3 %. Akadēmiskā personāla atlīdzība studiju programmas pirmajā gadā plānota 9 tūkst. EUR apjomā.

2.4. Materiāltehniskās bāzes novērtējums, ietverot informāciju par tās pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem, kā arī atbilstību studiju programmas specifikai un īstenošanai.

Skatīt 2.1. un 2.2. punktus.

Studiju kursu īstenošanai ir pieejama plaša RSU materiāli tehniskā bāze, kas ļauj kopējā sistēmā rezervēt studiju telpas un datorklases.

Visās RSU ēkās pieejams drošs bezvadu tīkls *Eduroam WiFi*. Studējošie var pieslēgties *Eduroam* bezvadu tīklam, izmantojot savu lietotājvārdu un paroli. *Eduroam* ir pieejams pavisam 36 Eiropas valstīs, kā arī Austrālijā, ASV un Kanādā. Tāpat arī RSU studējošajiem ir pieejami brīvpieejas datori, kuros nodrošināta piekļuve studējošā sistēmām un interneta resursiem. Audiovizuālo materiālu izmantošanai studijās 140 mācību telpās ir pieejami multimediju projektori, no kuriem lielākā daļa ir augstas izšķirtspējas interaktīvie projektori, kas savienoti ar apskaņošanas sistēmu. Audiovizuālo mācību materiālu sagatavošanai tiek izmantota *Panopto* video ierakstu sistēma, savukārt tiešsaistes lekciju nodrošināšanai videokonferences sistēma. Kā arī izveidota centralizēta auditoriju multimediju aprīkojuma pārvaldības sistēma. Studiju procesa vajadzībām ir pieejamas arī 10 datorklases kopā ar vairāk nekā 200 darba vietām, kas tiek izmantotas gan noteiktu studiju kursu īstenošanai, gan elektronisku eksāmenu un citu veidu zināšanu pārbaudījumu nodrošināšanai.

RSU piedāvā saviem studējošajiem izmantot *Office365*, kas nodrošina iespēju lietot pilnu *Microsoft Office*, *OneDrive* failu glabātuvī bez papildu maksas. Kamēr studējošais studē RSU, tam ir pieejama visa programmatūra, kas ir nepieciešama veiksmīgai studiju procesa norisei. Studējošais var veikt *Microsoft Office* programmu – *Word*, *Excel*, *PowerPoint*, *OneNote*, instalāciju uz pieciem datoriem (*PC* vai *Mac*) un piecām mobilajām iekārtām (piemēram,

viedtālruni, portatīvo datoru un planšetdatoru). Students var izmantot *OneDrive* 1 TB apjomā ierīču automātiskai sinhronizēšanai.

RSU studējošajiem un docētājiem jau šobrīd ir nodrošināta labi attīstīta IT infrastruktūra un virtuālā studiju vide. RSU studējošajiem un docētājiem ir pieejama E-studiju vide, kurā ievietoti studiju materiāli un tiek novērtētas studējošo zināšanas, Studējošo portāls, kas satur nepieciešamo studiju informāciju un e-pakalpojumus, Docētāju portāls, kas satur informāciju par docētājiem, akadēmiskajām struktūrvienībām, studiju kursu un studiju programmu reģistru, anketēšanas sistēmu un atgriezenisko saiti.

RSU IT departaments ir RSU struktūrvienība, kuras viens no darbības mērķiem ir modernas informāciju tehnoloģijas infrastruktūras stratēģijas īstenošana. IT departaments veic RSU e-pakalpojumu izstrādi un nodrošinātu to ekspluatāciju.

RSU fiziskā IT infrastruktūra sastāv no:

- 1) RSU datortīkla, kas izvietots 10 ēkās, to savienojumiem, kopā ar 3142 tīkla pieslēguma portiem, 176 bezvadu tīkla piekļuves punktiem, tajā skaitā tiek nodrošināts bezvadu tīkls dienesta viesnīcās;
- 2) RSU datu centra infrastruktūra, kas izvietota Dzirciema ielā 16 un Anniņmuižas bulvārī 26a, 43 fiziskie serveri, trīs rezervēti disku masīvi, *VMware* virtuālo serveru infrastruktūra ar vairāk nekā 100 virtuālajiem serveriem, rezerves barošanas sistēma, dzesēšana, datu rezerves kopiju veidošanas infrastruktūra;
- 3) IT aparatūras un sistēmu monitoringa sistēma *Nagios*, *HP IMC*, *MS SCCM* ar vairāk nekā 800 monitorējamām iekārtām un servisiem;
- 4) *Lync* telefonu infrastruktūras uzturēšana un atbalsts – 300 pieslēgumi;
- 5) *Panopto* video lekciju ierakstu sistēma, kurā tiek veikti vidēji 100 lekciju ieraksti mēnesī;
- 6) videokonferences sistēma, tiešsaistes lekciju nodrošināšanai, kur vidēji studiju gadā tika nodrošinātas 120 attālinātas lekcijas;
- 7) e-pasta sistēmas uzturēšana – darbiniekiem *Exchange*, kas nodrošina kalendāra un kontaktu pārvaldību, studējošajiem tiek nodrošināts mākoņpakalpojums *Office 365*;
- 8) *MS Active directory* bāzēta elektroniskās identitātes pārvaldības infrastruktūras uzturēšana (viens lietotāja vārds un parole visās centralizēti uzturētajās IT sistēmās);
- 9) failu servera uzturēšana;
- 10) datorizētu darba vietu un datorklašu apkalpošana (1444 datori, 526 drukas iekārtas, skeneri un citas iekārtas);

- 11) mācību auditoriju aprīkojuma uzturēšana – 133 stacionāri aprīkotas telpas, 179 projektori, tajā skaitā aprīkojuma profilaktisko apkopju veikšana;
- 12) mācību auditorijās ir nodrošināts nepieciešamais klātienes atbalsts videolekciju ierakstiem, tiešsaistes lekcijām un lekcijām, kas notiek auditorijās ar sarežģītu multimediju aprīkojumu, IT servisa centra speciālists klātienē nodrošina tehnisko atbalstu;
- 13) pašapkalpošanās kopēšanas/drukāšanas/skenēšanas sistēmas administrēšana.

Lai nodrošinātu studiju procesā nepārtrauktu IT resursu pieejamību, ir izveidots IT servisa centrs, kura darba laiks darba dienās ir no pulksten 7.30 līdz 20.00 un sestdienās no pulksten 8.00 līdz 14.00.

Lai nodrošinātu studiju programmu īstenošanai nepieciešamās infrastruktūras, informatīvā un tehniskā nodrošinājuma pilnveidošanu atbilstoši studiju programmu attīstības vajadzībām, ir izveidota IT attīstības darba grupa, kas sastāv no akadēmiskajiem un administratīvajiem darbiniekiem. IT attīstības darba grupa izskata ierosinājumus par jaunu IT sistēmu izveidi un esošo pilnveidi. Savukārt fiziskā IT infrastruktūra tiek plānota atbilstoši struktūrvienību pieprasījumiem, izvērtējot esošās infrastruktūras noslogojumu, RSU budžeta izstrādes laikā.

Iepriekš minēto mērķu sasniegšanai IT departamentam ik gadu tiek piešķirts budžets saskaņā ar IT ilgtermiņa attīstības plānu. Liela daļa no finansējuma tiek novirzīta ilgtermiņa ieguldījumiem pamatlīdzekļos, ieskaitot sistēmu programmatūras. Vairāk nekā 30 % no IT budžeta gadā ir paredzēti attīstībai, kas ir ilgtermiņa ieguldījumi tīkla un serveru infrastruktūrā, iekārtās un programmatūrā.

IT pakalpojumu, datortehnikas, tīkla un perifērās iekārtas ir vērtējamas kā izcilas, tomēr jāņem vērā, ka studiju procesu efektivitātes nodrošinājumam nepieciešams veikt atjauninājumus. Piemēram, lai studējošie no dažādām studiju programmām gadījumu risināšanā spētu izmantot studiju procesā gūtās zināšanas, prasmes un kompetences, nepieciešams izstrādāt RSU audiovizuālo studiju materiālu bibliotēku (mācību objektu repozitoriju), kas atbalstīs gadījumu izpēti un analīzi pieejā studijās (*case-studies*) un starpdisciplināritāti. Papildus nepieciešams modernizēt studējošo portālu, ieviešot starptautiski atzītu risinājumu, kas ietver mobilo lietotni, kas nodrošinās iespēju strādāt studējošo portālā, uzlabotu portāla lietojamības pieredzi, iespēju portālā integrēt funkcijas no RSU esošajām informācijas sistēmām, kā arī iebūvētās integrācijas ar *Office 365*, *Primo* meklētāju, e-pastu, kalendāru u. c. lietotnēm. Efektīvākai studiju programmas pārvaldībai nepieciešams izstrādāt jaunu studiju programmu kartēšanas sistēmu.

IT pakalpojumu aktuālais saraksts ir pieejams RSU [mājaslapā](#).

** Ja studiju programmu plānots īstenot tālmācības studiju formā un/vai augstskolas/ koledžas filiālē, sniegt 2.1.-2.4. kritēriju analīzi atbilstoši tālmācības studiju formai un/ vai filiālēm.*

Lai veicinātu studiju programmas eksportspēju, ar laiku plānots StP IBSE īstenot arī tālmācībā, tomēr līdz šim RSU tālmācības studiju kursi vēl netiek drošināti, tāpēc 2019. gada nogalē ir izveidota darba grupa, lai izvērtētu un plānotu tālmācības studiju iespēju ieviešanas gaitu. Atvērtā koda mācību vadības platforma *Moodle* jeb e-studiju platforma (skat. aprakstu 2.2. nodaļas sākumā) tiek lietota kā rīks studiju procesa organizēšanai katrā studiju kursā jau tagad un sniedz ļoti labas iespējas StP īstenošanai tālmācībā.

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

3.1. Studiju programmas satura raksturojums, analizējot un novērtējot programmas studiju kursus/moduļus, to aktualitāti, savstarpējo sasaisti, atbilstību nozares un/vai zinātnes tendencēm, kā arī atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Sniegt novērtējumu par studiju kursos/moduļos sasniegamo rezultātu sasaisti ar studiju programmas rezultātiem (novērtējums, balstoties uz veikto kartējumu).

- 3. pielikums par studiju programmas atbilstības valsts izglītības standartam.
- 6.1. un 6.2. pielikums – studiju programmas plānojumi.
- 7. pielikums ar studiju kursu aprakstiem.
- 8. pielikums ar studiju kursu kartējumu.

IBSE saturs veidots tā, lai pakāpeniski sešu (vai septiņu – nepilnam laikam) akadēmisko semestru garumā attīstītu studējošo zināšanas, prasmes un kompetences starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības ekonomikas un vadības kontekstā. StP satura apguves nodrošināšanā līdz ar zināšanu pārnesi un prasmju attīstība vienlīdz svarīga uzmanību izveides laikā tika pievērsta gan zināšanu pārneses un koprades metodēm, gan kursu pasniegšanas un īstenošanas formātam, gan studiju kursu savstarpējai sasaistei, jo īpaši semestra un attiecīgā studiju gada griezumā.

Pirmajā studiju semestrī paredzēta augstākajai izglītībai atbilstošo pamatzināšanu apguve ekonomikas un uzņēmējdarbības vadības kontekstā, īstenojot šādus studiju kursus: *Praktiskā uzņēmējdarbība, Pētniecības metodoloģija, Lietišķā mikroekonomika un matemātika biznesā, Biznesa angļu valoda un lakoniska rakstīšana*, kā arī atbilstoši MK noteikumiem – *Civilā un vides aizsardzība*. Šajos pamatzināšanas attīstošos studijuursos tiek uzsvērta to saistība ar starptautiskā biznesa un jaunuzņēmējdarbības jautājumiem. Būtiski uzsvērt, ka biznesa valodas un rakstības kursa ietvaros studējošie praktiski piedalīsies 3. semestrī plānotās studiju vizītes Briselē organizēšanā – mācībspēku uzraudzība un sadarbībā veiks rakstisko un, kur nepieciešams un iespējams, arī mutisko saziņu, komunikāciju ar plānotajiem ārvalstu vizītes partneriem – uzņēmumiem, pētniecības centriem, ES iestādēm, viesnīcu u. c. Tāpat 1. studiju semestrī ir paredzēts studiju kurss *Orientēšanās un integrācija (Orientation and Integration)*, kas ir daudz pazīstamāks starptautiskajā vidē, precīzāk atspoguļo studiju kursa pievienoto vērtību. Studiju kurss ir izstrādāts ņemot vērā pieredzi ar studiju kursa moduli

“Ievads studijās”, kā arī ņemot vērā RSU studējošo pašpārvaldes ieteikumus, diskusijas docētāju vidū un studējošo aptauju rezultātus SBUEK programmās 2017./2018.gadā un 2018./2019.gadā – šie avoti ir norādījuši uz nepieciešamību pēc fokusētāka studējošo “ceļveža” vai ievada studiju procesā. Jaunā studiju kursa mērķis ir attīstīt studējošo zināšanas un prasmes orientēties un integrēties jaunajā akadēmiskajā vidē, tostarp gan pārējo StP studiju kursu un to savstarpējās saistes ietvaros, gan ārpus tiem, jo īpaši RSU Bibliotēkā, RSU zinātniskajā dzīvē un tās pasākumos, mācībspēku un to ekspertīzes dimensijā, kā arī studējošo sociālajā un administratīvajā dzīvē caur RSU institucionālo kontekstu, šajā gadījumā RSU Studējošo pašpārvalde, RSU Studentu serviss, katedras, fakultātes, Starptautisko sakaru departaments. Papildus 1. semestra studiju kursa satura studiju rezultātiem (skat. studiju kursu aprakstos 7. pielikumā) nepieciešams uzsvērt vēl dažus no jauninājumiem, proti, arī studiju kursu nosaukumu izstrādē ir pievērsta uzmanība gan skaidrībai par studiju kursa saturu, gan par attiecīgā studiju kursa pievienoto vērtību studiju rezultātos – zināšanu un prasmju apguvē (piemēram, *Business english and concise writing*). Tāpat papildus satura nodrošināšanai un vairāku tematiku ciešākai savstarpējai saistei StP studiju kursi tiks docēti ar tā saucamo komandas metodi (*team teaching*), kas arī ir viena no inovācijām jaunajā StP. Metodei ir vairākas priekšrocības, dažas no tām: tiek nodrošināta vairāku tematiku saiste viena studiju kursa ietvaros, kas klasiskajā metodē nav tik uzsvērtā; komandas docēšana tiek atzīta arī kā studējošos vairāk iesaistoša zināšanu pārneses metode, jo tā iekļauj un atspoguļo pašu studējošo studiju procesa psiholoģisko un fizisko simulāciju, proti, arī docētāji darbojas grupā līdzīgi kā studējošie gandrīz visa studiju procesa garumā.

Otrajā studiju semestrī pamatā tiek turpināta studējošo zināšanu un prasmju apguve līdzvērtīgi 1. semestra principiem citās un jaunās studiju satura tematikās – *Praktiskā makroekonomika, Praktiskā statistika un finanses, Biznesa komunikācija un ētika*, kā arī padziļināta un plašāka zināšanu un prasmju attīstība *Biznesa angļu valodā un kodolīgajā rakstīšanā*, kurš turpinās no 1. semestra. Šī kursa ietvaros turpināsies arī studējošo praktiskā līdzdalība 3. semestrī plānotās studiju vizītes Briselē organizēšanā. Otrā semestra noslēgumā studējošie izstrādā *semestra projektu – studiju darbu*. Vēl viena jaunās StP inovācija ir semestra projekta – studiju darba – izstrāde komandā, kuras sastāvā ir divi studējošie; semestra projekta komandu studējošajiem ir jāizveido pašiem, tikai nepieciešamības gadījumā iesaistot StP mācībspēkus. Studiju darbs semestra projekta formātā aptver visu pirmajā studiju gadā iegūto zināšanu atspoguļošanu un prasmju izmantošanu, vienlaikus attīstot specializēšanās prasmes noteiktā tematikā. Studējošajiem tiek piedāvāti semestra projekta temati (un to

vadītāji), kas izstrādāti, *IBSE* mācībspēkiem sadarbojoties ar nozares un darba tirgus pārstāvjiem – uzņēmumiem, politikas veidotājiem. Semestra projekta ietvaros var tikt risināta kāda konkrēta problemātika, ko StP ir pieteicis kāds no sadarbības partneriem ārpus universitātes – uzņēmumi, politikas veidotāji. Tas sniedz studējošajiem iegūto zināšanu sasaisti ar darba tirgus aktuālām vajadzībām un tendencēm.

Trešajā studiju semestrī tiek sākota padziļinātāka un specializētāka satura apguve ekonomikas un uzņēmējdarbības vadības kontekstā ar fokusu uz starptautisko biznesu un jaunuzņēmējdarbību. Tiks īstenoti jauni un turpināti iesāktie studiju kursi gan ar 1. un 2. semestrī iesāktajām zināšanas pārnese metodēm – kursi *Starta uzņēmējdarbības patenti, Vērstpapīru tirgus, Otrā valoda un starpkultūru attiecības*, gan būtiski paplašinot zināšanu un prasmju apguves dimensiju starptautiskajā vidē – studiju kurss *Biznesa un sociālā pārvaldība*, kas ir kā ievadsesijas (*kick-off sessions*) šī kursa starptautiskajai daļai – studiju vizītei Briselē, kuras laikā (piecas dienas) studējošie piedalās biznesa iestāžu, pētniecības iestāžu, starptautisko organizāciju un ES vadības iestāžu ekspertu sesijās (*briefings*) kopā ar studējošajiem no Šveices, Beļģijas un Vācijas. Pēc atgriešanās no studiju vizītes notiek šī kursa nobeiguma sesijas, individuālais darbs un eksāmens. 3. semestra noslēgumā tiek īstenots studiju kurss, kas cieši sasaistīts ar semestra projektu – *Semestra projekts III – Līderība un biznesa ideju prezentācija (Pitch)*, kura ietvaros studējošie atkal komandā pa divi, izmantojot pirmajos trīs semestros iegūtās zināšanas un prasmes, mācībspēku vadībā izstrādā un prezentē RSU Biznesa inkubatorā biznesa idejas īsprezentācijas (*pitches session*). Šīs sesijas ietver gan līdzšinējos semestros apgūto zināšanu izmantojumu, gan jo īpaši prasmju izmantojumu un to tālāku attīstību – lakonisku izteiksmi, argumentācijas prasmes, prezentācijas prasmes. Tāpat viena no novitātēm jaunajā StP, kas spēcina sadarbību ar darba tirgu un studiju praktiskumu, ir *bakalaura darba tematikas atlases konkurss* sadarbībā ar uzņēmumiem, darba devējiem, RSU Karjeras centru un RSU Biznesa inkubatoru. Atlases konkursa ideja ir nodrošinot augstu bakalaura darbu gan praktisko, gan zinātnisko vērtību un stiprināt uz problēmu balstītu mācīšanās metodes attīstību (*problem-based learning*), kas kļūst arvien izmantotāka visā pasaulē. Konkursa ietvaros 3. semestra gaitā tiks izsludināts bakalaura darba tematikas atlases konkurss uzņēmējiem, un semestra noslēgumā līdz ar biznesa ideju zibprezentācijām RSU Biznesa inkubatorā tiks paziņoti konkursa rezultāti – izvēlētās tēmas. Plānots, ka uzņēmēji, kuru ieteiktās tēmas tiks izvēlētas, nodrošinās studējošo prakses vietas, lai stiprinātu darbu pie identificētās problēmas (ieteiktās bakalaura darba tēmas). Studējošo prakses paredzētas 4. un 5. semestru noslēgumos. Šāds konkurss nodrošinās vēl ciešāku jaunās StP sasaisti ar darba

tirgu – StP ietvaros, izmantojot zinātnisko pētniecību, tiks risinātas praktiskas uzņēmējdarbības problēmas.

Ceturtajā studiju semestrī, pievēršot jau pastiprinātu uzmanību studējošo kompetenču attīstībai studiju kursu saturos, tiek turpināta studējošo zināšanu un prasmju apguve, līdzvērtīgi iepriekšējo semestru studiju procesa principiem (gan *team-teaching*, gan studiju kursu nosaukumu motivācija, gan pasniegšanas metodes) jaunos studijuursos – *Inovāciju vadība un radošums*, *Talantu vadība starptautiskajā biznesā* (klasiski – darba resursu, darbaspēka, personāla vadība), *Starptautiskais bizness un starptautiskais mārketing*s, *Riska kapitāls un tā vadība*, kā arī turpināts 3. semestrī iesāktais studiju kurss otrās svešvalodas apguvei RSU Valodu centrā sadarbībā ar StP ārvalstu docētāju, iesaistot šajā studiju kursā trīs semestru garumā starpkultūru attiecību tematiku, kas arvien straujāk attīstās starptautiskajā biznesā, globālajā ekonomikā un proporcionāli līdzvērtīgi jaunuzņēmējdarbības vidē – studiju kurss *Otrā valoda un starpkultūru attiecības*.

Paralēli ceturtajā studiju semestra pamatspecializācijai pie pienācīga studējošo skaita (minimāli 6 IBSE studenti vienā modulī) studentiem būs iespēja izvēlēties šādus specializācijas moduljus visa 4. semestra garumā:

1) jaunuzņēmējdarbības vadības modulis starptautiskajā biznesā – IBSE pamatspecializācijas modulis, ko nodrošina pamatā SBUEK;

2) sociālās uzņēmējdarbības modulis – IBSE specializācijas modulis, kas izstrādāts un tiks īstenots ciešā starpfakultāšu, starpkatedru sadarbībā: SBUEK ar RSU Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultātes (SVSLF) Labklājības un sociālā darba katedru (LSDK);

3) veselības ekonomikas un uzņēmējdarbības modulis – IBSE specializācijas modulis, kas izstrādāts un tiks īstenots ciešā starp-fakultāšu, starp-katedru sadarbībā – SBUEK ar RSU SVSLF Sabiedrības veselības un epidemioloģijas katedru (SVUEK), kā arī ar RSU Medicīnas fakultāti, īpaši ar RSU MF Klīnisko prasmju un medicīnas tehnoloģiju katedru.

Papildus akcentējami, ka katru no šiem specializācijas moduļiem studentiem būs iespējams apgūt arī pēc studiju pabeigšanas, izmantojot RSU atvērtās universitātes iespējas.

Tāpat saturiski inovatīvi IBSE StP ceturto semestri raksturo studējošā izvēles iespēja semestra noslēgumā veikt vienu no trim iespējam četrus nedēļus garu – semestra projektu savas biznesa idejas attīstībai sadarbībā ar RSU Biznesa inkubatoru, Praksi uzņēmumā vai gūt starptautisko pieredzi ārvalstīs (starptautiskajā augstākās izglītības vidē šādu izvēli bieži dēvē par *elective courses*).

Piektais studiju semestris formāta ziņā ir identisks ceturtajam semestrim, turpinot zināšanu un prasmju attīstību un pievēršot pastiprinātu uzmanību studējošo kompetenču attīstībai jauno studiju kursu saturos – *Projektu un procesu vadība ilgtspējīgai biznesa attīstībai; Digitāla ekonomika un tās sociālā un tiesību dimensija; Vides ekonomika un finanses; Stratēģiskā vadība un pārmaiņu vadība; Stresa menedžments*, kā arī turpināts kurss *Otrā valoda un starpkultūru attiecības*. Tāpat īpaši semestra noslēgumā tiek pievērsta pastiprināta uzmanība studējošo kompetenču attīstībai pēc studenta izvēlēts kādā no piedāvātajām trim kompetenču attīstības iespējām līdzīgi kā 4. semestra noslēgumā – *Prakse, Biznesa idejas projekts vai Starptautiskā pieredze*.

Sestajā studiju semestrī studējošie vadītāja vadībā izstrādā StP noslēguma darbu – bakalaura darbu. StP nodrošina metodoloģisko studiju kursu bakalaura darba izstrādei, kā arī darbu izstrādes vadību, kas piemērota StP noteiktajiem bakalaura darbu tematiem un ir atbilstoša mācībspēku ekspertīzes jomām. Studenti var izvēlēties paši tematu, ja tiem iespējams nodrošināt attiecīgās ekspertīzes jomas vadītāju, tai skaitā gan no RSU, gan sadarbības partneriem – darba devējiem, ārvalstu universitātēm. Tiek saglabāta iespēja bakalaura darbu tematikas atlasīti veikt 5. semestra noslēgumā sadarbībā ar RSU Karjeras centru, RSU Biznesa inkubatoru, uzņēmumiem, darba devējiem un pēc četriem gadiem kopš StP uzsākšanas – sadarbībā arī ar StP absolventiem.

IBSE īstenošanas mehānisms gan pilnvērtīgi, gan inovatīvi iekļaujas RSU studiju procesā, nodrošinot vērtīgas, interesantas studijas, kas ir vērstas uz studiju rezultātu sasniegšanu.

3.2. Studiju programmas īstenošanas mehānisma (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tie nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi, un iekļaujot informāciju par studiju procesa organizēšanu.

Studējošo snieguma un sasniegto studiju rezultātu novērtējuma metodes, kā arī studiju kursa apguves novērtējuma kritēriji ir definēti katra studiju kursa aprakstā un tie ir pieejami visiem studējošajiem pirms studiju kursa uzsākšanas. Studiju kursu īstenošanā, tai skaitā studiju pārbaudījumu veidošanā un īstenošanā tiek ievērota katra docētāja akadēmiskā brīvība, vienlaikus paredzot, ka mācību un pārbaudījumu metodēm jābūt izvēlētiem atbilstoši studiju kursā sasniedzamajiem studiju rezultātiem. Lai veicinātu studentu individuālo sniegumu un novērtētu sasniegto studiju rezultātu līmeni, studiju procesā kombinēti tiek izmantota gan

summātīvā, gan formatīvā vērtēšana. Studiju rezultātu kontekstā būtiskas ir gan studiju kursa, gan caurviju zināšanas, prasmes un attieksmes, tāpēc papildus tiek novērtēta studējošo aktīva iesaiste un līdzdalība, iniciatīva un atbildības uzņemšanās. Individuālie studiju kursu starppārbaudījumu un noslēguma pārbaudījumu vērtējumi katram studējošajam ir pieejami savā studējošā profilā RSU e-studiju vidē. Studējošie var iepazīties ar studējošo sekmju vērtēšanas kritērijiem, nosacījumiem un saistošajām procedūrām arī RSU Studiju reglamentā I (pieejams [latviešu](#) un [angļu valodā](#)).

IBSE ir paredzētas studējošo prakses, tai skatā kā izvēles iespēja (*elective course*). Prakšu kvalitatīvai nodrošināšanai ir izstrādāti metodiskie norādījumi (skat. 9. pielikumu), kuri tiek izsūtīti studējošajiem laikus pirms prakses uzsākšanas. Tajos tiek skaidri norādīts studējošā prakses mērķis, apgūstamās iemaņas, obligātie prakses uzdevumi, izvēles uzdevumi, kā arī prakses dokumentārās atskaites struktūra, apjoms, prezentēšanas prasības un termiņi. Metodiskie norādījumi, īpaši studējošā prakses uzdevumi, ir izstrādāti atbilstoši *IBSE* specifikai un jaunākajām tendencēm ekonomikā un uzņēmējdarbībā, jo īpaši jaunuzņēmējdarbībā un starptautiskajā biznesā, kā arī 4. semestra praksē atbilstoši studējošā izvēlei par studiju specializācijas modulim (skat. 3.1. punktu). Prakses uzdevumi tiek izstrādāti, plaši aptverot visu StP paredzēto studiju kursu satura tematiku, mērķus un plānotos studiju rezultātus. Prakses uzdevumi tiek noteikti strukturēti pēc StP plānojuma – studiju kursiem, ņemot vērā to saturu specifiku. Studējošā prakses galvenais mērķis, kas arī tiek norādīts metodiskajos norādījumos, ir nodrošināt studējošo padziļinātu izpratni par apgūto praktisko un teorētisko zināšanu un attīstīto prasmju izmantojumu praksē. Līdz ar to arī prakses uzdevumi – kā obligātie, tā izvēles uzdevumi – tiek pakārtoti šim mērķim un vienlaikus arī atbilstoši StP rezultātiem, kas, savukārt, ir definēti atbilstoši attiecīgajiem EKI līmeņa studiju rezultātiem.

Attiecībā uz studentcentrēto pieeju RSU kvalitātes politika balstās uz universitātes stratēģiju un vērtībām un ietver trīs pamatprincipus – studentcentrēta pieeja, partnerība un kvalitāte. 2016. gadā RSU tika veikts starptautisks studentcentrētas mācīšanās pieejas īstenošanas ārējs novērtējums, ko veica projekta “Peer Assessment of Student centred Learning”² (*PASCL*) novērtēšanas ekspertu grupa. Tas bija ES līmeņa projekts, kuru virzīja Eiropas Studentu apvienība sadarbībā ar citām Eiropas augstākās izglītības organizācijām, savukārt ekspertu vizīti Rīgā iniciēja RSU Studējošo pašpārvalde. Ekspertu atzinumā RSU tika raksturota kā studentcentrēta augstskola, kas aktīvi iesaista studējošos studiju pilnveidē.

² *PASCL* ekspertu ziņojums par studentcentrētas mācīšanās pieejas īstenošanu RSU ir gan [angļu](#), gan [latviešu](#) valodā

3.3. Augstskolā/ koledžā ir izveidota kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kurā noteiktie principi, tiek ievēroti arī licencējamajā studiju programmā, kā arī ievēroti Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standarti.

Prasības studiju procesa plānošanai, uzraudzībai un kvalitātes kontrolei RSU nosaka procesa apraksts Nr. 35 “Studiju procesa organizēšana”. Prasības studiju rezultātu – zināšanu, prasmju, kompetences noteikšanai un novērtēšanai iekļautas procesa aprakstā Nr. 6 “Studiju rezultātu novērtēšana un iesniegšana” un “Studiju reglamentā I”.

Studiju programmu un studiju virzienu ikgadējais pārskatīšanas process tiek regulēts ar ikgadēju rektora rīkojumu un tā mērķis ir veikt ikgadējā studiju procesa kvalitātes monitoringa kopsavilkumu. Pārskatā noteikts iekļaut šādus punktus:

- 1) kopsavilkums par StP kvalitātes indikatoriem, t.sk. studējošo anketēšanas (tostarp absolventu) rezultātu analīzi, darba devēju aptauju kopsavilkums, sekmības analīze, e;
- 2) SVID analīze;
- 4) veiktās izmaiņas StP;
- 5) StP pilnveides priekšlikumi.

Studiju programmu pārskata sastādīšanu veic pamatā StP vadītājs, par StV – StV vadītājs. Pārskati tiek saskaņoti un apstiprināti RSU administratīvajās struktūrvienībās un koleģiālajās institūcijās:

- studiju kvalitātes padomē un fakultātes domē,
- Dekānu padomē,
- Senātā (apstiprināšana).

2016. gadā tika apstiprināti StP kvalitātes indikatori. Studiju programmu vadītāji atbilstoši “Kārtībai, kādā veic studiju programmu kvalitātes indikatoru vērtēšanu” katru gadu apkopo un izvērtē StP kvalitātes indikatorus. Rezultātus iekļauj StP ikgadējos pārskatos. Notiek arī ar studijām saistītu datu analīze, tostarp sekmības analīze, studiju kursu aptauju rezultātu analīze, hospitēšanas rezultātu analīze u. c. pasākumi.

RSU tiek veikta StP kartēšana (skat. 8. pielik.), kas ir daļa no studiju programmu pārvaldības, tai skaitā, kvalitātes nodrošināšanas procesa un sekmē iespēju īstenot studentcentrētu pieeju. Kartējot studiju programmas, tiek veikta StP satura, galvenokārt StP rezultātu, analīze. Studiju programmas kartēšanas procesa rezultāti – iegūtās kartes un gūtie novērojumi – paredzēti gan StP analīzei un kvalitātes novērtēšanai, gan pilnveidei. Kartēšana

tiek veikta, izmantojot RSU PIC SPKAN izstrādāto MS *Excel* kartēšanas rīku, kurā no RSU studiju kursu reģistrā esošajiem attiecīgās studiju programmas studiju kursu aprakstiem tiek izgūti dati.

Esošā sistēma nodrošina vispusīgu studiju kvalitātes uzraudzību ar kontroles pasākumiem visa gada garumā.

10. pielikumā studiju programmas atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standartiem.

3.4. Novērtējums par studējošo, absolventu, darba devēju un/vai nozares darba devēju organizāciju un citu nozares organizāciju, iesaisti studiju programmas izveidē. Norādīt, kā turpmāk plānots ieinteresētās puses iesaistīt studiju programmas pilnveidē (tajā skaitā augstskolas plānotais darbs ar studējošo un darba devēju aptauju rezultātiem).

IBSE izveidē, tostarp dizaina plānošanā, starptautiskās iekļautības nodrošināšanā, satura kvalitātes nodrošināšanā, studiju kursu aprakstu ekspertīzē, tika organizēts plašs nepieciešamais gan studējošo, gan absolventu, gan darba devēju un nozares ekspertu kopums. Piemēram, jaunuzņēmumu pārstāvji (start-ups) un starptautiska biznesa vadītāji Sergejs Jakimovs un Emīls Sjundjukovs, LR Ekonomikas ministrijas Jaunuzņēmumu atbalsta nodaļas vadītāja Madara Ambrēna, LR Ekonomikas ministrijas ES un ārējo ekonomisko attiecību departamenta direktora vietnieks Jānis Zakovics, kā arī daudzi IBSE StP attīstībā un īstenošanā iesaistītie docētāji pārstāv gan absolventu, gan nozares darba devēju, gan citas nozares organizācijas, piemēram, Dr. oec. Dace Kalsone (Fiskālās disciplīnas padomes sekretāre, iepriekš eiro projekta vadītāja Finanšu ministrijā), doc. Ieva Kalve (uzņēmēja, grāmatu autore, piedalījies profesionālo standartu izstrādē, saņēmusi IZM Valsts izglītības satura centra ārštata metodiķa statusu), Dr. sc. admin. Henrijs Kaļķis (Latvijas Ergonomikas biedrības valdes loceklis) un daudzi citi. (Skat. 13. pielik. docētāju CV, kas labi atspoguļo šo ekspertu augsto kvalifikācijas un pieredzes līmeni, kas ir nesis būtisku ieguldījumu jaunās StP izstrādē.)

IV. Mācībspēki

4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku izvēles pamatojums, kritēriji, kuri izvirzīti mācībspēku atlases procesā, un to analīze, pamatojot atlases kritēriju atbilstību studiju programmas un studiju kursu specifikai.

IBSE mācībspēku sastāvu veido esošie RSU docētāji un viesdocētāji pamatā RSU ESF SBUEK, kuru kvalifikācija sociālo zinātņu nozares uzņēmējdarbības un ekonomikas apakšnozarē ir novērtēta un atzīta iepriekšējā atlasē, kā arī piesaistīti jauni docētāji IBSE StP idejas attīstības, dizaina izstrādes, starptautiskās iekļautības strukturēšanas un studiju kursu aprakstu sagatavošanas laikā. Vienlaikus tiek ņemts vērā, ka lielā mērā šī StP tiek veidota uz divus esošu un konkurētspējīgu RSU ESF StP bāzes, tostarp ar šo StP docētājiem, kuru kvalifikācija un atbilstība sociālo zinātņu nozares uzņēmējdarbības un ekonomikas apakšnozarē ir iepriekš novērtēta.

Tā kā jaunās StP pamata īstenošanas valoda ir angļu, docētājiem tiek prasīts augsts angļu valodas zināšanu līmenis, kuru docētāji apliecina ar iepriekšējo angļu valodas lietošanas pieredzi profesionālā vai akadēmiskā vidē un/vai valodas zināšanu līmeņa novērtējuma sertifikātiem. StP valodas kvalitātes nodrošināšanai RSU ir aktīvi un atbalstoši veicinājusi to docētāju angļu valodas zināšanu un prasmju pilnveidošanu, kuriem nav iepriekšēja novērtējuma sertifikāta vai izteiktas pieredzes. Šī atbalsta rezultātā vairāki docētāji ir pilnveidojuši savas angļu valodas zināšanas un ieguvuši atbilstošu valodas novērtējuma sertifikātu, attiecīgi visi StP docētāji ir pilnvērtīgi atbilstoši spējīgi vadīt savus studiju kursus angļu valodā.

Mācībspēku atlases procesā tika noteiktas šāda kvalifikācijas prasības:

- 1) vismaz bakalaura grāds sociālajās zinātnēs ar specializāciju vadībzinātnē vai ekonomikā, vai biznesa vadībā, vai starptautiskajās ekonomiskajās attiecībās. Pretendenti ar maģistra vai doktora grādu tiek dota priekšroka;
- 2) vēlama profesionālā pieredze uzņēmējdarbībā un īpaši jaunuzņēmumu attīstības kontekstā, vai profesionāla pieredze valsts, publiskajā vai nevalstisko organizāciju sektorā, kas saistīta ar starptautisko biznesu vai jaunuzņēmumu attīstību, tai skaitā atbalstu, pārraudzību;
- 3) atsevišķos gadījumos StP var tikt piesaistīti viesdocētāji ar vērtīgu praktisko pieredzi, bet kuru zinātniskā kvalifikācija var neatbilst vienam vai vairākiem kritērijiem;

4) nepieciešamas angļu valodas zināšanas augstā līmenī.

IBSE izstrādes laikā, īpaši tās starptautiskās iekļautības nodrošināšanas procesā, StP tika piesaistīt jauni mācībspēki gan no Latvijas, gan ārvalstīm, gan no akadēmiskās vides, gan no praktiskās starptautiskā biznesa vides, piemēram, prof. Antje Leukens no Ziemeļrietumu Šveices lietišķo zinātņu universitātes Biznesa skolas Šveicē, asoc. prof. Marija Bockarjova no Ekonomikas katedras Utrehtas Universitātes Nīderlandē; asoc. prof. Munira Aminova no Londonas Viduseseksas universitātes (*Middlesex University London*) filiāles Briselē – Apvienotā Biznesa institūta dekāne, Sergejs Jakimovs un Emīls Sjundjukovs, *start-up* uzņēmēji un starptautiska biznesa vadītāji, kā arī vairāki citi (skat. 13. pielikumā *CV*).

4.2. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstības normatīvo aktu noteiktajām prasībām, ietvert analīzi par mācībspēku kvalifikācijas atbilstību studiju programmas rezultātu sasniegšanai.

Veidojot jaunu studiju programmu, tās nodrošināšanai tiek piesaistīts Augstskolu likuma (AL) 55. panta 1. daļas 3. punkta noteikumiem un Zinātniskās darbības likumam atbilstošs akadēmiskais un zinātnes personāls. Studiju virziena īstenošanā un rezultātu sasniegšanā tiek iesaistīts akadēmiskais un pedagoģiskais personāls ar augstu kvalifikāciju, atbilstošām kompetencēm un labu reputāciju.

Akadēmiskā personāla pieteikšanos un atlases kārtību RSU reglamentē “Rīgas Stradiņa universitātes nolikums par akadēmiskajiem amatiem” un “Rīgas Stradiņa universitātes process “Akadēmiskā personāla vēlēšanas””.

2. tabula. Personāla piesaistes organizācija RSU

Personāla piesaistes etapi	Veicējs un iesaistītais
Informācija par jaunu vakanci vai atbrīvojošos amata vietu struktūrvienībā. Tiek analizēta nepieciešamība personāla piesaistei	Struktūrvienības vadītājs, Koleģiālā institūcija
Saņem informāciju par vakanci	Personāla departaments
Definē amata prasību profilu: izstrādā amata pildīšanas mērķim nepieciešamo prasību un kompetenču sarakstu	Struktūrvienības vadītājs, Koleģiālā institūcija, Personāla departaments
Vienojas par kandidātu piesaistes un atlases veidu	Struktūrvienības vadītājs, Personāla departaments
Sagatavo un saskaņo vakances sludinājumu	Struktūrvienības vadītājs, Personāla departaments

Personāla piesaistes etapi	Veicējs un iesaistītais
Tiek publicēts vakances sludinājums atkarībā no prasībām un vakances statusa: RSU mājaslapā, oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", Eiropas Komisijas portālā "Euraxess", sociālajos medijos	Personāla departaments
Apkopo un izvērtē kandidātu pieteikumus	Struktūrvienības vadītājs, Koleģiālā institūcija, Personāla departaments
Atkarībā no vakances prasībām un statusa: organizē atlases intervijas, ievāc atsauksmes, iesaista praktisku pārbaudījumu norisē, organizē koleģiālo institūciju sēdes	Struktūrvienības vadītājs, Koleģiālā institūcija, Personāla departaments
Notiek vēlēšanas, tiek izvēlēts piemērotākais pretendents un tam izteikts darba piedāvājums	Struktūrvienības vadītājs, Koleģiālā institūcija, Personāla departaments

Personāla atlases procesā tiek vērtētas potenciālā darbinieka kompetences, profesionālās prasmes un pašmotivācijas līmenis. RSU starptautiskā virzība pieprasa ļoti labas angļu valodas prasmes, savukārt aizvien pieaugošais IT sistēmu īpatsvars procesos – teicamas digitālās prasmes un sistemātisku domāšanu. RSU akadēmisko amatu pretendentiem ir izvirzītas augstākas zinātniskās, pedagoģiskās kvalifikācijas prasības, organizatoriskās un profesionālās kompetences, nekā tas ir noteikts ārējo normatīvo aktu prasībās, tādējādi piesaistot darbam pēc iespējas labākos speciālistus.

Konkursi uz akadēmiskajiem un zinātnes amatiem, kā arī uz vispārējā personāla amatiem, tiek sludināti atklāti – RSU mājaslapā, portālā "Latvijas Vēstnesis", specializētajos darba sludinājumu portālos (*CV-online* u. c.), nepieciešamības gadījumā arī starptautiskajās darba sludinājumu internetvietnēs, tā dodot iespēju jebkuram interesentam mēneša laikā pēc vakances izsludināšanas pieteikties darbam RSU. Specifiskas jomas vai šauras specializācijas pretendentu piesaistei papildus var tikt izmantotas citas rekrutēšanas metodes, piemēram, informācijas izplatīšana caur sociālo mediju vietnēm ("Facebook", "LinkedIn" u. c.).

Akadēmisko amatu pretendentiem tiek izvērtēta pieteikuma dokumentācija, iesniegtās rekomendācijas, iepriekšējā zinātniskā darbība, kā arī atsevišķos gadījumos organizēta atklāta lekcija, praktisks seminārs, laboratorijas darbs vai cita veida nodarbība, kuru gatavo un vada amata pretendents un piedalās studenti.

Akadēmiskā personāla kvalifikācija un kompetences pastāvīgi tiek pilnveidotas, nodrošinot pedagoģisko prasmju izaugsmi, angļu valodas pilnveidi un nozares profesionālās mācības.

Docētāju valsts valodas zināšanas pilnīgi atbilst Ministru kabineta 07.07.2008. noteikumiem Nr. 733 "Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas

prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai, pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi”. RSU Personāla departaments pārliecinās par valsts valodas prasmēm, veicot personāla atlasī, kā arī apkopojot dokumentus akadēmisko vēlēšanu sagatavošanas procesā.

Struktūrvienību vadītāji īpašu uzmanību pievērš pēctecības jautājumiem un dažādu paaudžu personāla mijiedarbībai. Lai pilnveidotu studiju programmu saturu, kā arī lai ieviestu inovatīvas metodes studiju procesos, RSU piesaista ārvalstu viesdocētājus.

Docētāju piesaistes un novērtēšanas process ir caurspīdīgs, efektīvs un ir viens no priekšnosacījumiem augstai studiju procesa kvalitātei.

Studiju programmas līmenī StP vadītāja pienākums ir nodrošināt StP satura atbilstību iekšējiem un ārējiem normatīvajiem aktiem, darba tirgus prasībām, nozares attīstības tendencēm un studējošo vajadzībām, analizēt datus, kas var sniegt informāciju par studiju programmu rezultātu un kvalitāti ietekmējošiem faktoriem, un ieviest nepieciešamos uzlabojumus StP. Studiju programmu līmenī tiek mērīti StP kvalitātes indikatori, kas tieši ir sasaistīti ar StP vadītāju atalgojumu. Šis aspekts veicina atbildības uzņemšanos un motivē StP vadītājus sasniegt augstākus definētos kvalitātes standartus.

RSU līmenī vadības pienākums ir noteikt stratēģiskos un kvalitātes mērķus un kvalitātes politiku, pieņemt lēmumu par kvalitātes pieeju, pārvaldīt resursus un noteikt iekšējo kārtību. Ieviestās sistēmas uzraudzību RSU veic gan iekšējie sistēmas un kvalitātes auditori, gan neatkarīgie ārējie eksperti. Universitātes līmenī studiju kvalitātes viens no rādītājiem ir sabiedrības attieksme un viedoklis, kā arī RSU popularitāte. Tas regulāri tiek noskaidrots, piedaloties reputācijas aptaujā un zīmolu vērtējumā.

Analizējot *IBSE* mācībspēku kvalifikācijas atbilstību kvalitatīvas StP īstenošanas nosacījumiem, kas plaši atspoguļota mācībspēku kvalifikācijas, pieredzes, sasniegumu, ekspertīzes aprakstos (skat. 13. pielikums *CV*), var secināt, ka *IBSE* studiju kursu vadītāji, docētāji un viesdocētāji nodrošina praktisku un augstu savas attiecīgās jomas ekspertīzes līmeni gan konkrētos studijuursos, gan StP kopumā.

IBSE akadēmiskais personāls un StP iesaistītie docētāji aktīvi piedalās dažādos zinātniskā un praktiskā rakstura projektos un pētījumos. Docētāju zinātniskais darbs ir cieši saistīts ar *IBSE* studiju kursiem. Zinātnisko pētījumu rezultāti tiek apkopti zinātniskajās publikācijās un pārskatos, kā arī prezentēti zinātniskajās konferencēs, un tiešā veidā izmantoti studiju procesā un zināšanu pārnēsē studējošajiem. Mācībspēku aktīva praktiskā, zinātniskā un pētnieciskā darbība – dalība konferencēs, publikāciju gatavošana, ziņojumu prezentēšana,

dalība pētnieciskajos, zinātniskajos un pieredzes apmaiņas projektos un aktivitātēs – nodrošina un būtiski veicina to, ka *IBSE* studiju kursu saturs ir atbilstošs nozares, darba tirgus, zinātnes un attiecīgā docētāja studiju kursa tematikas attīstības tendencēm uzņēmējdarbībā un ekonomikā. Piemēram, StP vadītāja un docētāja Romāna Putāna dalība RSU Zinātnes nedēļas Sociālo zinātņu konferencē *Places* ar referātu “The Feasibility of Innovative Public Governance Client-Accordance Index (PCAX) in Business and Higher Education” (02.04.2019.) un dalība Lēvenes Universitātes Starptautiskajā vadības zinātņu institūta konferencē ar referātu un publikāciju “The Feasibility Study of Innovative Public Policy Client-Accordance Index” (28.05.2019.) lielā mērā nodrošina studiju kursa “Business and societal governance” satura aktualitāti un iekļautību zinātnes diskusijā, kā arī tā praktiskumu darba tirgū; tāpat R. Putāns piedalās starptautiskajos EK *Erasmus+* projektos “Pieaugušo karjeras izaugsmes un kompetenču attīstīšanas veicināšana sociālai iekļaušanai un nodarbinātībai ar sociālo mediju palīdzību” (AGEFACTOR)”. Nr. 2016-1-FR01-KA204-024066 (01.10.2016.–31.09.2019.) un “KAforHR – Innovative Business Transfer Models for Small and Medium-sized Enterprises in the Baltic Sea Region”, kuros gūtā pieredze tiek integrēta studiju kursā “Biznesa pētījumu metodoloģija” un “Biznesa un sociālā pārvaldība”. StP docētāja Kristapa Zaļā, kā arī viesdocētāju Emīla Sjundjukova, Sergeja Jakimova pieredze starta uzņēmējdarbības vidē gan akadēmiskā gan biznesa profesionālā dimensijā būtiski nodrošina virkni *IBSE* studiju kursu augstu atbilstību praktiskai uzņēmējdarbībai un zināšanu pārnesi šajā jomā, sasniedzot gan attiecīgo studiju kursu, gan StP rezultātus; studiju kursa “Praktiskā makroekonomika” docētāja prof. I. Dovladbekova vada “VPP Tautsaimniecības transformācija, gudra izaugsme, pārvaldība un tiesiskais ietvars valsts un sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai – jaunas pieejas ilgtspējīgas zināšanu sabiedrības veidošanai” (ECOSOC-LV) apakšprojektu 5.2.7. “Sabiedrības iesaiste sociālās inovācijas procesos Latvijas ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai” (2014–2017), doc. A. Berķes-Bergas zinātnisko rakstu “Examining health inequalities in Latvia – a decade of association between socioeconomic position and perceived health status” (BioMed Research International, 2017.) un “Managerial Ownership and Firm Performance: Evidence of Listed Companies in the Baltics” (Polish Journal of Management Studies, 2017.) rezultāti integrēti zināšanu pārnesē 2. semestra studiju kursa daļā “Finanses”. Detalizētāku informāciju un vairāk praktiskos piemērus par mācībspēku individuālo pārstāvniecību biznesā un starptautisko sadarbību zinātniskajā pētniecībā skat. mācībspēku CV 13. pielikumā.

4.3. Raksturot augstskolas piemērotos mehānismus un procedūras mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanai, sniegt piemērus par mācībspēku zinātniski pētniecisko darbību.

Pielikumā:

12. pielikums. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku saraksts.
13. pielikums. Mācībspēku biogrāfijas (Curriculum Vitae) Europass formā
14. pielikums. Mācībspēku ar studiju programmu saistīto pēdējo sešu gadu zinātnisko publikāciju saraksts recenzējamās izdevumos.

Lai īstenotu RSU zinātniskos mērķus – motivētu mācībspēku iesaisti pētniecībā un palielinātu atbalstu mācībspēka aktīvākai iesaistei pētniecībā:

- tiek veidota motivējoša atalgojuma sistēma personāla, tai skaitā mācībspēku iesaistei pētniecības projektos;
- akadēmiskajam personālam vienu reizi gadā periodā no 2019. līdz 2021. gadam tiks noteikta atalgojuma mainīgā daļa (vienreizēja atlīdzība), pamatojoties uz šādiem darba rezultātiem pētniecības jomā par iepriekšējo gadu: anonīmi recenzēta zinātniskā publikācija ar RSU afiliāciju, aizstāvētie vadītie promocijas darbi, reģistrētie patenti ar RSU īpašumtiesībām, RSU piesaistīto projektu līdzekļu kopējais līguma apjoms;
- tiek organizēti tīklošanās pasākumi akadēmiskajam personālam par tēmām, kas saistītas ar finansējuma piesaisti pētniecībai, intelektuālā īpašuma tiesību reģistrēšanu, atbildīgu pētniecību un inovācijām u. c.;
- tiek nodrošināts finansiāls atbalsts publikācijām *WoS/SCOPUS* citētos žurnālos, īpaši brīvas pieejas publikācijām;
- tiek nodrošinātas uz pētniecības tematiku fokusētas mācības.

Akadēmiskā personāla karjeras veidošana ir viens no galvenajiem veidiem, kā RSU var ietekmēt pētniecības un studiju cilvēkresursu atjaunošanos. RSU iegulda būtisku apjomu pašu pelnītos līdzekļus personāla atalgojuma un motivēšanas sistēmas uzturēšanai. RSU saskaņā ar Stratēģiju atbalsta akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanu un profesionālo pilnveidi, īstenojot daudzveidīgus atbalsta pasākumus un nodrošinot dažādus motivācijas rīkus akadēmiskajam personālam:

- RSU Pedagoģiskās izaugsmes centrā tiek nodrošināta iespēja pilnveidot savas prasmes augstskolu pedagoģijas, izglītības tehnoloģiju un izglītības vadības jomās;
- RSU ir izveidoti formālās mūžizglītības atbalsta pasākumi – RSU darbiniekiem tiek sniegts materiālais atbalsts tālāka izglītības līmeņa iegūšanai (studiju maksas atlaides formā), kā arī tiek piedāvāta iespēja apgūt kursus RSU Atvērtajā universitātē;
- 2015. gadā RSU tika uzsākts Projekts par RSU darbinieku angļu valodas prasmju līmeņa uzlabošanu kā papildu motivācijas instrumentu, un tā realizācijas gaitā akadēmiskajam personālam tiek nodrošināts valodas prasmju audits, kā arī mācības angļu valodas uzlabošanai no A2 līdz B2 līmenim. Angļu valodas prasmju pilnīga atbilstība RSU izvirzītajam mērķim – B2 līmenim dod iespēju par darbu angļu valodā saņemt paaugstinātu atalgojuma likmi;
- 2011. gadā RSU ieviestā Darba izpildes vadības sistēma paredz darba izpildes rādītāju izvērtēšanas ciklus, vadītāja un darbinieku pārrunas par sasniegtajiem rezultātiem, darbinieka karjeras un kvalifikācijas attīstības plāniem un iespējām. Pamatojoties uz šo sarunu rezultātiem, vadītāji budžeta sastādīšanas brīdī ieplāno savu darbinieku konkrētu profesionālo prasmju un zināšanu atbalsta pasākumus – Latvijā vai ārvalstīs organizētus kursus, seminārus, konferences, pieredzes apmaiņas pasākumus vai karjeras attīstību amata maiņas perspektīvā;
- reizi divos gados RSU organizē darbinieku apmierinātības un iesaistīšanās aptauju, tai skaitā, lai noskaidrotu darbinieku viedokli par RSU ilgtspējīgas izaugsmes nodrošināšanai svarīgiem faktoriem, un darbinieku ieteikumi iespēju robežās tiek īstenoti praktiskā rīcībā un ņemti vērā lēmumu pieņemšanā.

Studiju kvalitātes un docētāju kompetences pilnveidei 2014. gadā tika izveidots RSU Pedagoģiskās izaugsmes centrs. Centrs savas darbības ietvaros nodrošina atbalstu studiju kvalitātes pilnveidei, īstenojot studiju procesa analīzi un atbilstīgi aktuālajām vajadzībām organizējot akadēmiskā personāla pedagoģisko izaugsmi tālākizglītības aktivitātēs. Centra mācīšanās aktivitātes ir balstītas uz četrām satura jomām – izglītības vadība, augstskolas didaktika, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju prasmes, vispārīgās prasmes – un līdz šim īstenotas vairāk nekā 30 dažādos tematiskajos ciklos, lekcijās, darbnīcās un citās interaktīvās formās. Centrs katru semestri piedāvā docētājiem vairāk nekā 10 dažādas tematiskās mācības, par kurām interese nepārtraukti palielinās. Centra īstenotajās mācībās docētājiem piedāvāts apgūt dažādas radošas un inovatīvas mācīšanas metodes, piemēram, uz simulācijām balstītas mācīšanās metodes, digitālo tehnoloģiju izmantošanas iespējas studiju

procesā, praktisko darbu organizēšanu un vadīšanu, tai skaitā starpdisciplinārām grupām u. c. Papildus docētājiem piedāvāts papildināt zināšanas par kultūratšķirībām un prasmes docēt starpkultūru vidē, kas ir būtisks atbalsts docētājiem, kuri īsteno studiju procesu starptautiskās studiju programmās.

Pielikumu saraksts

1. Studiju programmas salīdzinājums ar citu augstskolu/ koledžu studiju programmām
2. Studiju programmas atbilstība kopīgajai studiju programmai noteiktajām prasībām (Augstskolu likuma 55.1 pants) (nav piemērojams)
3. Studiju programmas atbilstības valsts izglītības standartam novērtējums
4. Studiju programmas atbilstības profesiju standartam (nav piemērojams)
5. Doktora studiju programmas atbilstības normatīvo aktu prasībām novērtējums (nav piemērojams)
6. 6.1. Studiju programmas plānojums pilnam laikam
6.2. Studiju programmas plānojums nepilnam laikam
7. 7.1. Studiju kursu apraksti latviešu valodā
7.2. Studiju kursu apraksti angļu valodā
8. Studiju kursu kartējums
9. Studiju prakses nolikums
10. Studiju programmas atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standartiem
11. Darba devēju nodomu līgumi par studējošo prakses nodrošināšanu (nav piemērojams)
12. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku saraksts
13. Mācībspēku biogrāfijas (*Curriculum Vitae*) Europass formā
13.1. Mācībspēku biogrāfijas (*Curriculum Vitae*) Europass formā LV
13.2. Mācībspēku biogrāfijas (*Curriculum Vitae*) Europass formā LV
14. Mācībspēku ar studiju programmu saistīto pēdējo sešu gadu zinātnisko publikāciju saraksts recenzējamās izdevumos
15. Studiju programmas pārvaldības struktūrshēma
16. Institūcijas viedoklis, kura veic personu sertifikāciju reglamentēto profesiju jomā un kurā augstskola vai koledža īsteno studiju programmas
16.1. Ziemeļrietumu Šveices Lietišķo zinātņu universitāte
16.2. Biznesa efektivitātes asociācija
17. Dokumentu, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā vai koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta.
18. Dokumentu, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.
19. Ja tiek vērtēta akadēmiskā studiju programma, kurā paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, pievienot attiecīgu Augstākās izglītības padomes atzinumu atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.
20. Ja tiek vērtēta akadēmiskā studiju programma, pievienot apliecinājumu, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.
21. Augstskolas/ koledžas apliecinājumu par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv), ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot svešvalodā, vai latviešu valodas prasmi vismaz B2 līmenī, ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts

īstenot latviešu valodā un mācībspēks vidējo vai augstāko izglītību nav ieguvis latviešu valodā (*iekļauts 12. pielikumā*)

22. 22.1. Studiju līguma paraugs
22.2. Uzņemšanas noteikumi
23. Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugu
24. Augstskolas /koledžas kārtību/ nolikumu par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanai
25. Ja vērtēšanai sniegta doktora studiju programma, pievienot apliecinājumu, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu. (nav piemērojams)
26. Ja vērtēšanai sniegta doktora studiju programma, pievienot apliecinājumu, ka zinātņu doktoru zinātniskā un pedagoģiskā kvalifikācija atbilst normatīvajos aktos par profesora un asociētā profesora amata pretendenta zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas novērtēšanu noteiktajiem kritērijiem (nav piemērojams)
27. Ja vērtēšanai tiek sniegta kopīgā studiju programma, pievienot rakstisko vienošanos ar studiju programmas īstenošanā iesaistīto augstskolu vai koledžu par kopīgas studiju programmas izstrādi un īstenošanu (nav piemērojams)
28. Neatkarīgās ekspertīzes atzinums
29. Senāta lēmums par studiju programmas izveidi